

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetések:
= Megállapodás szerint. =

Nyiltér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Tartsunk össze.

Cusfos futás lett a teljhatalom vége. Fejérváry uralma, Kristóffy rendszere megbukott. Léket kapott az alkotmánygyilkolók hajója, mielőtt teljes gőzzel kivezhetett volna a zavaros vizekre. És elsüllyedt a gálya. Két nap alatt nem látzott belőle semmi, csak néhány buborék bőfögött fel az iszapból.

Erkölestelen uralomnak gyalázatos bukás a sorsa. Megsemmisült a nemzet akarata ellenére feltolakodott hatalom; a lakajok erényeivel, a hóhérok lelkiismeretével kormányozó árulokat elűzte az alkotmányosság szelleme, amely győzelmet aratott a visszavonás fölött.

Felragyogott újra az alkotmányos szabadság fényes napja s azokat, akiknek szemei a sötétséghez szoktak, visszaüzte penészes oduikba. Az örök igazság kérlelhetetlen törvényei érvényesültek. A milliók akarata, az erkölesi erő előtt meghátrált az erőszak; az eszmények diadalmaskodtak a fegyverek fölött.

A győzelem nagy és hatalmas igazságokat bizonyít. Amint a küzdelem felülemelkedett a pártszempontokon s az egész magyar nemzet küzdelme volt, az oszthatatlan nemzet jogaiért és alkotmányos szabadságáért; a diadal sem pártok sikere, hanem a nemzeti eszmények fényes győzelme.

Nem időhöz kötött célok, muló értékű s az élet forgatagából születő politikai törekvések érvényesüléséért folyt a küzdelem; hanem az alkotmány alapelveinek sérthetlenségét, a nemzet önrendelkezési jogát védelmezte. Örök értékű eszmények tömörítették az országot, mert a szabadság, az alkotmány mindnyájunké; a szabadságszeretet s az alkotmányhoz való ragaszkodás, a nemzeti önállóságnak, Magyarország önrendelkezési jogának védelme nem fér meg szük pártkeretekben.

Az új kormányban képviselve vannak Magyarország összes politikai pártjai. A

haladópart silány komániáját szétszórta a felháborodás. A szabadelvűpart belátta, hogy túlélte magát, hogy programja nem fedti a nemzet céljait és törekvéseit; látta azt, hogy a győztes tábor többet óhajt, mint amit a szabadelvűpart lehetségesnek tartott: tehát levonta a konzekvenciát, elismerte vereségét és feloszlott. Ma tehát az egész ország a koalíció táborában van, kivéve a nemzetiségi bandát s azt a néhány pártönkivüli leendő képviselőt, akiket program nélkül is megválasztanak az ugynevezett egyéni kerületek.

Különböző pártokban küzdöttek a kormány tagjai s még sem volt Magyarországának talán soha ennyire egységes kormánya. Mert ugyanazon eszmények fűzik össze az összes pártokat: az alkotmány biztosítása, a nemzet megerősítése, a nemzeti akarat szuverén hatalmának megszilárdítása.

Ebben az eszmei egységben van a mi erónk s jaj nekünk, ha ezt az egységet pártérdekért megbontjuk.

A nemzeti ügy diadala az egyesülés eredménye s a választásoknak azon zászló alatt kell megtörténniök, amely a győzelmet hozta.

Maradjunk együtt, amíg az alkotmány minden megtámadatás ellen biztosítva nem lesz; amíg körül nem bátyázzuk magunkat a hatalom tulkapásai ellen. Ez a nemzet legelső érdeke; csak ez lehet ma a politikai élet egyetlen mozgó eszméje.

Alkotmánybiztosítókat követel az ország. Határozott törvényeket, amelyeket nem lehet csürni csavarni az udvari politika szája ize szerint. Olyan imperatív rendelkezéseket, amelyek nem tűrik meg, hogy a törvényesség köpenyében bujtathassa frivol parancsait a szemérmetlen, cinikus jogtiprás.

Biztosítani kell az önkormányzati jogot, amelyet fikciók alapján főispáni jogokat bitoló biztosok megrugdostak. Fel kell építeni az alkotmány bátyáit, vissza kell állítani a vármegye teljes hatalmát,

amelyet meg kell töltenünk demokratikus tartalommal, védelmeznünk kell önzetlen lelkesedéssel.

Láttuk, hogy mekkora erőssége a nemzetnek a meggyengült vármegye is, amelynek ellenálló képességét és erejét fokozni kell, hogy az ősi fegyver élet ne csorbíthatassa semmiféle reakciós kirendeltség.

A törvény biztosítsa a tisztviselők függetlenségét és elmozdíthatatlanságát; a főispán statáriális hatalmát ki kell törölni a törvénykönyvből; a vármegyének saját vagyona feletti rendelkezési jogát ne engedjék elsikkasztani s azt a megalázó gyámkodást, amelyet a centralizáció a vármegye nyakába vart, szüntessék meg.

Alkotmánybiztosítókat és jogokat követeljünk a képviselő-jelöltjeinktől. Ez a legelső feladata az átmeneti kormánynak. Ne legyünk prédára dobva a négyszázesztendősi bécsi politikának; ne garázdálkodhassanak felettünk a lakajok, árulók, akarnokok, nyomorult szolgáló nép, amely nem áttallaná lealacsonyítani saját nemzetét.

Megbuktak, elfutottak. Arról gondoskodjanak, hogy vissza se jöhessenek többé. Bukásuk legyen örökös kárhozat s az alkotmány feltámadása soha el nem muló dicsőség.

Ebben a dicsőségben része van mindenkinek, kicsinynek, nagyoknak, aki az alkotmányos küzdelem zászlóját követte. Ezt a zászlót teljes diadalra kell segítenünk egyesült erővel, hogy előkészítsük az utat a jövő generációnak, amely a teljesen független nagy Magyarországot egészen ki fogja építeni.

Egy táborban most a helye minden magyarnak és ha a bátyákat felépítettük, ha biztosítottuk az alkotmány sérthetlenségét, akkor disputálhatunk: melyikünk jobb hazafi és ki szereti igazán, ki tudja jobban szolgálni a népet?

Addig maradjunk együtt fenntartás nélkül, hátsó gondolat nélkül, önzetlenül.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle radio-aktív =

Igmándi

késérűviz, az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. =

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél és székszorulásban szenvedőknek.

Csodálatos gyógyerejét az igmándi víz radium-tartalmának köszöni, amely tudományos alapon egyedül ezen forrásban lett felfedezve miert is bevásárlásnál össze nem tévesztendő a közönséges késérűvizekkel. Főszéküldés a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komaromban. Kapható Zalaegerszegen Kaszter Sándor gyógyszerésznél, Gyarmati Vilmos, Kosztelitz Miksa urak fűszerüzletében. Kis üveg 30 f, nagy üveg 50 f. — Az egyedüli természetes késérűviz, amely kis üvegekben is kapható.

A hétről.

A mult szombattal kezdem a krónikát. Szulyovszky Dezső királyi biztos szombaton délután érkezett Kaposvárról Zalaegerszegre. A csendőrség bekísérte Zalaszentivántól a vármegyeházba, ahol a hivatalokban már javában tárgyalták a béke híreket s nem sok ügyet vettek a mindenható urra. Érezte mindenki, hogy nem sokáig tart a hatalma s Kristóffy rendszere esőd szélén áll.

A telefon egyre osilngelt; budapesti lapok szerkesztőseit ostromolták új hírekért.

A királyi biztos visszavonult a főispáni lakásba s várta a határozott híreket. Este félnyolc óra felé meg is jött a meghatározottabb hír, amire a királyi biztosi irodában nem számítottak. Legalább ilyen gyorsan nem.

Kristóffy sürgönyözött a királyi biztosnak, hogy azonnal induljon Budapestre s vasárnap reggel jelentkezzék nála.

Nagy sietséggel pakkoltak a vármegyeházán.

A rendőrség utján két kocsi rendelték; a vasútra futott az izenettel egy csendőr, hogy a vonalkocsit hozzá kell csatolni a nyolc órai vonathoz; a csendőrséget értesítették, hogy fedezze a visszavonulást.

A csendőrség azonban már csak részben tudott felszerelni. A lovasoknak már nem volt elég idejük hozzá.

Néhány perccel nyolc óra előtt robogott ki a vármegyeházából két bérkocsi. Az egyikben ült Szulyovszky Dezső királyi biztos, Szecsey József és Takács Gyula miniszteri fogalmazók; a másikon a böröndöket szállították.

A járókelők azonnal tudták, hogy a vert sereg vonul vissza s a bukott rendszer hívei száguldanak a felszabadult vármegye nyakáról. Valószínű, hogy az elutazásról itt-ott előbb is értesültek, mert a vásártéren jókora csoport verődött össze, — nem a legbékésebb szándékkal.

A két kocsis fiakker lovaktól telhető gyorsasággal robogott végig a Kossuth Lajos-utcán. A vármegyeház előtt járók kitörő örömmel kiáltották utánuk:

— Szöknek... szöknek...

A vásártér körül néhány göröngy repült a kocsik után s nem hiányzott az abcug sem.

A királyi biztosi irodában Porteleky László miniszteri titkár és Nemes Ignác irodatiszt maradtak. A földszinti szobában fenntartották a csendőrséget, de már nem járkált többé teljes fegyverzetben az őrszem, hanem a sötét kapu alatt ödögött.

A gyors pakkolásban nem értek rá az iratokat is becsomagolni s a királyi biztos elfelejtette az önkormányzati jogot felfüggesztő rendeletet visszavonni. Másnap tehát sürgöny útján intézkedett a további teendőkről s az autonómiát visszaállította.

Természetes, hogy a kegyesen visszaajándékozott önkormányzati jog nem a királyi biztos sürgönyének köszöni feléledését. Az autonómia felfüggesztését törvényes cselekménynek senki sem ismerte el. Csendőrszuroppal keresztülvitt hatalmi tény volt az csak. Nem is felfüggesztés, hanem elkobzás. A jog fennállott, de a hatalom nem engedte gyakorolni. Megszűnt a hatalom, helyreállott a törvény uralma, tehát a királyi biztos rendelkezése egyszerűen semmivé vált. A vármegye teljes nyugalommal gyakorolta volna a jogait tovább, ha a királyi biztos teljesen megfélemedett volna is rólunk. Senkinek sem jutott volna eszébe, hogy közjogi skrupulusokat támasszon aziránt: van-e most már autonómia vagy nincs?

A királyi biztosi hivatal összes iratai itt maradtak. Jellemző az egész rendszerre nézve, hogy legjobban az állásért folyamodók és felkínálkozók kérvényeit írták. Ezeket utána kellett küldeni a királyi biztosnak. A többi irással nem törődtek. Kristóffy híveit, az aljas szolgálékú népet meg kellett menteni attól, hogy nevíük köztudomásra jusson. Azokat az írásokat, amelyek a hazaárulásra való hajlandóság bizonyítékai, hivatalos titok pecsétje őrzi. Pedig a névsor érdekes lehetett, mert — úgy mondják — sokan voltak, akik mindenre felkínálkoztak s hajlandók lettek volna az elcsopott megyei tisztviselők helyeit elfoglalni, a legvadabb abszolutizmust is szolgálni.

Porteleky László volt kormánybiztos keddig Zalaegerszegen maradt. Azután ő is elhagyta a királyi biztosi irodát, amelyben csak Nemes Ignác irodatiszt és Tóth János számellenőr maradtak. Ezeket már nem őrizte zsendár. Feloszlott az őrtanya, eltűnt a karhatalom.

* * *

Régen volt Zalaegerszegen olyan vidám és mozgalmas éjszaka, mint szombaton. A lidéromlás alól felszabadult kedélyek kitörték s az alkotmányos kormány kinevezésének híre lázba jöttek az emberek.

A kávéházakban, vendéglőkben vidám zaj, az után a Kossuth nóta hangzott. Huzta a oigány, csengett a pohár, a hazafias lelkesedés és csapongó jókedv reggelig eltartott.

Néhány szocialista munkás, akiknek fegyelméletlen agyában összekeveredtek egymással a bor gőze és Kristóffy elveszte felett érzett fájdalom, megpróbált a hazafias hangulat ellen tüntetni. Öten-hatan lehettek s a marseillest

ban. A szívem, a lelkem megőrizte naivságát és futok ma is színes szivárványkép után, mely elfoszlik, pára lesz, mire elérném. Összeroskadok fáradtan, csüggedten egy-egy ilyen exkursio után a véguton — és mit tehetek egyebet? Konstatálom magamról, hogy április bolondja voltam megint.

És azután kezdem újra előlről. A józan eszem örökösen hareban áll a szívemmel. A józan eszem, amely elemekre bontolja a káprázatos jelenségeket, bírálatot gyakorol felettünk és vegyelemzi a tündöklő színeket, — de hiába minden okoskodása, minden argumentálása, a szívem, az én könnyen hívő bolondos jó szívem érez és érzéseivel halomra dönt minden bölcs teoriát. Annak a sugallatát követem, hiába csaldtam már annyit benne, az üz, kerget vad erővel ideálok után — és én futok lobogó szenvedéllyel előre, a míg el nem fáradok, össze nem roskadok és be nem látom, hogy április bolondja voltam megint.

Nem tudom, hogy így vannak-e evvel a többi ugynevezett filiszter emberek is, a kik hideg vizet isznak, ha forr a vérük, és nem mennek felöltő nélkül sétálni, ha hűvös van. De ha nem így vannak vele, akkor irigylem a filisztereket az ő tulajdonságukért és restellem szörnyen, hogy bohém vagyok. A bohém április bolondja marad élete végéig. Deresedő vagy kopasz fővel konstatáljuk, hogy nem javultunk semmit és habár egy hosszú tanulságos életet át tapasztaltunk eleget, megmaradtunk vén bolondoknak, a kik hiszünk ideálokban, keressük az örök jót, az örök szépet — a realisan, praktikusán gondolkozó emberek hangos kacaja, gúnyos megjegyzései dacára is.

Április az én hónapom. Ugy örülök neki,

énekelve éltették a hazaárulás apostolát, abengolták a kormányt. Egy fiatal uri embert, aki felháborodásban leszidta őket, megrohantak és megverték. Az „Arany Báriny“ szálloda előtt azonban elvesztették a csatát. Egy városi tisztviselő először eltört rajtuk egy hatalmas botot, azután beszállították a jeles hazaárúkat a rendőrök.

* * *

A királyi biztos hatalmának hamarabb vége lett, mint reméltük. Ugy hallottuk, hogy a teljhatalmu legalább öt-hat évre számított, amíg a Zala és Somogyvármegyéből alakított alkirályságban uralkodhatik. És két hét alatt elpatlant a buborék; futnak a hatalom berkeiből száműzöttek, viszik magukkal az önvádat, amely holtig kísérni fogja őket. Mert lehetetlen az, hogy ki tudjon békülni valaha önmagával, aki a szabadság letörésére, egy nemzet ezeréves jogainak elkobzására vállalkozott. A felelősségük rettenetes. Azok számára, akik a hatalmi eszközök kezelésére, a jogfosztásra, az alkotmány és szabadság ellen saját nemzetük ellen vállalkoztak: nincs mentés, Akik arra is kaphatók, hogy terrorizmussal, megvesztegetéssel, koczcal és szolgabérrel toborazzanak zsoldosokat a saját nemzetük ellen; akik önfajukban fojtogatják a legtisztéletreméltóbb erényeket és árulókat vásárolnak, a hazafiságot nyomorral és szenvedéssel büntetik, a szabad véleményt, az egyéni függetlenséget, a legszentebb érzelmeiket fenyegetésekkel akarják meggyilkolni: azok rosszabbak a kannibálnál, mert az a testvéreit nem falja fel, nem alazza meg.

Nagy kő esett le a szivekről, mikor Szulyovszky Dezső elvonult a láthatárról.

Akik látták a gyors visszavonulást, kacagtag, ujongtak s csakhamar visszhangzott az egész város.

Másnap már nemzetiszínű zászlókat lengetett a szél s derültek voltak az arok, mint a nap-sugárban ragyogó felhőtlen égbolt.

A királyi biztosi irodára nem sok ügyet vettek. Az aranyos betűkkel nyomtatott tábla, amelyet a kapuból a főispáni lakáshoz vezető ajtóra szegeztek „Királyi biztosi iroda“ felírással, még szombaton éjjel eltűnt s fent az irodában rendezték a hátrahagyott iratokat. Az itt maradtak várták a felmentésüket. Elzárkóztak a külvilágtól, amelynek örömmámorából kevés részük volt.

Szulyovszky Dezső királyi biztost már hétfőn végleg felmentették. Skartba került. Az abszolutizmus megbukott, embereit elbocsátotta.

De működése nem tűnt el nyomtalanul. Zalavármegye jövődi közgyűlésének jegyzőkönyve

mikor az ő szeszélyes, csalóka napsugarával be-mosolyog lakásom ablakán és úgy üdvözlöm, mint egy rég várt kedves vendéget, a ki megérkezik pontosan. Mint a hogyan a becsületes jó kereskedő lezárja üzletét végén a könyveit, összeállítja a mérleget, kiszámítja, hogy mennyi a „tartozik“ és mennyi a „követel“, azonképen csinálom én is meg egy-egy év eseményeinek, a szívem veszteségének és nyereségének zárszámadását április havában. Hogy ezen a napon járattak velem a vidám barátok mérő esinyből az áprilist, annak örülök, azon mulatok; de a hogyan visszatekintek a multba és a csalódások keserősége árad onnan felém, azon elborulok.

Érzem, hogy vagy a veszteség sokkal nagyobb, mint a mennyit az én érzékeny szívem egykönnyen elbírhát; érzem, hogy a mikor én rajongtam és én hittem, akkor mások áprilist jártattak velem sokszor, gyermekes könnyelműséggel, lelketlen cynizmussal vagy számító rideg észszel.

És a hogyan áttekintek április elsején és ezen a szomorú zárszámadásom, megfogadom mindig erős elhatározással, hogy meg fogok változni, új életet kezdek. Leszek kalmár, a ki vezér és elad, mindent igaz értéke szerint becsül meg; leszek hitetlen Tamás, a ki kételkedik mindenben és mindenkiiben. Leszek...

(Igy gondolkozom én realisan, praktikusán minden április elsején. Azután pár nap elteltével megint felülkerekedik a szívem az eszemen és folytatom ott, a hol elhagytam. Kezdem újra előlről.)

... És leszek, a ki voltam: április bolondja.

Az én hónapom.

Írta: Publ.

Mindenkinek megvan a maga hónapja.

Május a szerelmeseké, szeptember a mélabusoké, november a tüdőbajosoké, január a levélhordóké — április az enyém, meg a mitológiai Venus istenné.

Venusnak mindenesetre több jussa van hozzá, mert neki szentelték ezt a római főpapok. Valószínűleg azt akarták ezen nagylelkű adományozással jelképezni, hogy a szépség hatása változó, mint az áprilisi időjárás.

Én minden különösebb papi beavatkozás nélkül választottam ezt a hónapot. Hogy miért éppen ezt? Talán, mert legjobban megfelel lelki világomnak. Vagy tán azért, mert láttam, hogy másokat bosszant az „április járatás“, én meg szívemből örültem neki, ha eljáratván velem, elneveztek április bolondjának.

Szerettem, hogy áprilishan őszinték hozzám az emberek. Ugratnak, felületnek, bolondítanak, behálózják könnyen hívő lelkemet, ábrándozó szívemet csalfa álomképekkel, — de nem sokáig üzük velem ezt a furcsa komédiát. Hamarosan megmagyarázzák, hogy tréfa volt az egész. Nem kételkedem az emberek őszinteségében, hiszek a káprázatban és szilárd, örök anyagnak nézem a szappan-buborékot. Egyszóval április bolondja vagyok!

Igen az vagyok, április bolondja! És ebben csak az a tragikum, hogy ennek érzem magam a többi hónapokban is. Azt a kételkedést, pessimizmust, mely sötétnek és rutnak lát mindent, csak affektálom. Olvastam Darwint, Hartmant meg Schappenhauert, egyes maximáik örökösen az agyamban zsbonganak. De csak az agyam-

apostolát, abeur-
uri embert, aki
megrohantak és
y" szálloda előtt
atát. Egy vá-
rajtuk egy ha-
tták a jeles ha-

hamarabb vége
tuk, hogy a telj-
zámított, amíg a
lakított alkirály-
hét alatt elpat-
atalom berkeiből
z önvádat, amely
ert lehetetlen az,
önmagával, aki
nemzet eszeréves
tott. A felelőssé-
akik a hatalmi
era, az alkotmány
tük ellen vállal-
rra is kaphatók,
getéssel, komcal
oldosokat a saját
an fojtogatják a
s árulókat vásá-
l és szenvedéssel
az egyéni függet-
ket fenyegetések-
ok rosszabbak a
eit nem falja fel,

ikor Szulyovszky

vonulást, kacag-
visszhangzott az

szólókat lengetett
ok, mint a nap-
olt.

m sok ügyet ve-
yomtatott tábla,
lakáshoz vezető
si iroda" felírás-
s fent az irodá-
iratokat. Az itt
ket. Elzártoktak
horából kevés ré-

ztost már hétfőn
került. Az abszo-
pocsátotta.

yomtalanul. Zala-
ek jegyzőkönyve

napsugarával be-

gy üdvözlöm,

déget, a ki meg-

yan a becületés

égén a könyveit,

tja, hogy mennyi

vetel", azonképen

év eseményeinek

yerességének zár-

gy ezen a napon

ok merő csinyból

n mulatok; de a

a és a családások

azon elborulok.

esség sokkal na-

érzékeny szívem

hogy a mikor én

r mások áprilist

ekes könnyelmű-

agy számító rideg

lis elsején és ezen

gfogadom mindig

fogok változni,

nár, a ki vesz és

rint becsül meg;

telkedik minden-

...

an, praktikusán

pár nap eltelté-

vivem az eszemen

am. Kezdem újra

...

április bolondja.

meg fogja örökíteni a nevét s a história fel-
jegyzni majd, hogy ő volt az utolsó királyi
biztos.

A hatalom elmullott, dicsőséget nem hozott.
Volt, nincs. Jött, látott és visszavonult győ-
zelem nélkül.

Fuit.

(Félben maradt tervek.)

Hogy minő tervei lehettek a bukott kor-
mánynak és eszközeinek, azt egy két nyilvános-
ságra jutott mozzanatról sejtethetjük. Az ember-
nek szinte megborsózik a háta arra a gondolatra,
hogy mi történt volna akkor, ha az abszolu-
tizmus esetleg hosszú időre be tud rendezkedni.

A kormány közegei felöltötték ugyan a jó-
karat alárelát; folyton békés szándékot hangoz-
tattak, emellett azonban az erőszak leghatáro-
zottabb eszközeivel dolgoztak. Vagy talán ma-
guk sem voltak tisztában azzal: mi a célja
Kristóffy urnak a vármegyék letérésével?

Ugyszólván beleerősítették a közvéleménybe
azt a gondolatot, hogy a vármegye autonómia-
ját meg fogják szüntetni örökre. Folytonosan
hagzott a fenyegetés, hogy az országgyűlés nél-
kül való kormányzás évekig tart, a közigazga-
tást államosítják, a tisztviselőket kinevezik s
mire újra felkel az alkotmányosság napja, a
vármegyék nem lesznek többé.

Hihetetlennek látszott, hogy ezzel a nemzet-
gyilkos tervvel magyar államférfiak foglalkoz-
hassanak. Pedig most már bizonyos, hogy igaz.
A vármegyék régi tisztikarát ki akarták ese-
relni mindenre képes szemétnéppel; vagy be
akarták hódoltni. Oda akarták állítani arra a
lejtőre, amelyen lassanként, ugyszólván észrevét-
lenül beleszűnt volna az abszolutizmus pisz-
kos hadserege közé.

Nagy átoktól, nagy veszedelemtől menekült
meg az ország a válság megoldásával. Meg-
mentett sok embert attól, hogy a kenyérkérdés
dilemmája önmaga előtt is lealázza s a nemzet
előtt megbélyegezze. És örökre megcsufolta azo-
kat a sötét terveket, amelyeket az árulók szót-
tek. A nyomás alól felszabadult lelkiismeret
szava beszél s megerősödött az önértzet. Az erő-
szak ellen megedződtek az emberek és a sötét-
ség után támadt világosságban tisztán látja
mindenki a helyes utat. Nem fog már eltévedni
senki, ha még egyszer ránk ront az éjszaka s
kivesznek az árulók is, mert a Kain bélyeg
égetni fogja a lélküket mindhalálig.

Legjobban jellemzi a letűnt uralmat az az
ideges félelem, amely minden mozdulatra össze-
rezen, mindenkiiben izgatót, orgyilkost, felfor-
gatót keres. Minden erkőlestelen hatalom retteg
és megfélemlítéssel akar uralkodni. Az ellen-
kező véleményt, a szabad szót nem tűri.

Kristóffy urnak az abszolutizmus berendezé-
sére irányuló első teendője az volt, hogy meg-
rendszabályozta a sajtót; eltiltotta a kolpor-
tázst; kémszolgálatot rendszeresített s egyre-
másra elkoboztatta a lapokat.

A vidéken Kristóffy urna rendszerét még job-
ban ki akarták fejleszteni; be akarták hozni az
előleges cenzurát, sőt itt ott meg is próbálkoz-
tak vele. Meg akarták félemlíteni a szerkesz-
tőket; ahol nem sikerült, ott egyéb eszközökkel
próbálkoztak. Büszkén mutathat rá a magyar
sajtó, hogy az alkotmánytipró kormány nagyon
kevés munkását tudta megvásárolni. Ajvészti ur,
aki legelőször menekült a súlydó hajóról, csak
a könnyű áruval tudott spekulálni.

A zalamegyei politikai lapoknak is kijutott a
fenyegetésekből s az ígéretekben is. A kormány-
biztos egyik legelső dolga volt, hogy figyelmez-
tette a szerkesztőket, miszerint a lapokkal szem-
ben korlátlan hatalma van és nem tűri, hogy
azok a kormány törvényes(?) intézkedései ellen
izgassanak. Legjobban szerette volna az előle-
ges cenzurát behozni, amit Nagykanizsán meg
is próbáltak, Zalaegerszegen azonban az első
lépésnél esütörtököt mondott a terv.

A kormánybiztos egyenesen felszólította
Schneider Gábor királyi ügyészt, hogy a „Zala-
megyei" megjelenése előtt ellenőrizze és azt
elkobozza. Amióta a terrorisztikus uralom el-
kezdődött, szerették volna a lap megjelenését
megakadályozni. De nem kaptak rá se ügyészt,
se rendőrt. Tartozunk az igazságnak ezzel a
kijelentéssel, mert biztosan tudjuk, hogy Schnei-
der Gábor királyi ügyész a kormánybiztos tel-
hívásának teljesítését — a törvényre hivat-
kozva — egyenesen megtagadta és Sáy Lajos

rendőrkapitány szintén kijelentette, hogy tör-
vénytelen ténre nem lép, a lapok ellenőrzése és
elkobzására pedig törvényadta joga sem a kor-
mánybiztosnak, sem neki nincs.

A győri kir. ügyészségtől, mint sajtóügyi
közvédlőtől kaptunk ukázt, hogy csak akkor
szabad a lapokat helyben kihordani, ha a vi-
dékre küldendő példányok már egy órával előbb
postára adattak. Azt az egy órát kellett volna
az ügyészségnek s a rendőrségnek felhasználni
arra, hogy lefoglalhassa a lapot. De nem tet-
ték meg. És mire a lap a győri ügyészség, vagy
a kormánybiztos kezébe került, nem volt elko-
bozható, mert már olvasóinak kezében volt.

Ki volt adva a rendelet „Zala" című lap-
társunk ellen is. Hogy azt miként hajtották
végre, nem tudjuk; de az már bizonyos, hogy
jelentés jött rá, amelyben nem tagadták meg a
cenzura foganatosítását.

A kormány terveire világot vet a besugók
működése is. Bebizonyosodott, hogy Zalaeger-
szegen is meghallgatták az aljas besugásokat.
Ellenőrizhetetlen forrásból az a hír terjedt el,
hogy a királyi biztos költségvetésében 5000 K
szerepelt a besugók javára.

Két titkos rendőr állandóan itt tartózkodott.
Mérnököknek adták ki magukat, akik valami
vállalathoz utaznak. Állandóan figyelték a kö-
zönséget, különösen a tisztviselőket, akikről a
legpontosabban referáltak a királyi biztosnak. A
legapróbb részleteket is tudták a vármegyehá-
zán. Így például ha egy tisztviselő az utcán, másik
a vendéglőben kifakadt az erőszakos politika, a
kormány, vagy a teljhatalmu ellen, azt más-
nap már a terhére elkönyvelték.

A két jeles alakot később leleplezték. Nem
volt elég nekik, hogy messziről figyeljenek, ha-
nem be akartak tolnakodni egy hazafias hangu-
latban mulató társaságba. Szidták ők is a kor-
mányt, verték a mellüket, hogy milyen magyar
emberek s ábeszélgettek a másik asztalhoz. A
társaság egy tagja felismerte őket s a detekti-
veknek hirtelen vissza kellett vonulniok, mert
a legfőbb hatalom őreit aligha csuffá nem tet-
ték volna.

Hogy a királyi biztos elesapásokat is terve-
zett, azt nem is kell bizonyítani. Hiszen min-
den tisztviselőtől megkérdezte: hajlandó-e az
elesapandók helyére ülni?

Ugy hallottuk, hogy a királyi biztos öt-hat
évre szándékozott nálunk berendezkedni. Ez idő
alatt majd alaposan megtisztogatta volna a vár-
megyét a renitens elemektől. De az uralom na-
gyon hamar véget ért. A tervek dugába dőtek
s a vert had szétfutott, a reakció megbukott.
És aki most megbukott, az nem támad fel többé.

(Ki fizeti?)

Ugyszólván kiszámíthatatlan, hogy mennyibe
került az országnak az alkotmányellenes hata-
lom garázdálkodása. Az örökös katonai felvo-
nulások, csendőrségi összpontosítások, külön vo-
natok, szalonkocsik, napidíjak és általánok ren-
geteg pénzt emésztettek fel.

A királyi biztos ki rendeltségek szórták a
pénzt. Szulyovszky Dezső királyi biztosnak áta-
lány címén a zalaegerszegi állampénztárban 15
ezer korona volt folyósítva. Hogy ezen felül
mit kapott fizetés fejében, azt senki sem tudja.
A 15 ezer koronából a királyi biztos megérke-
zése után csak néhány ezer koronát vett fel;
a maradványt mult szombaton délután fizette ki
az állampénztár. Ekkor már biztos volt a béke
s huszonegy óra mulva esetleg nem lehetett
volna felvenni az általán maradványát.

A királyi biztos ugy volt megyőződve, hogy
Zalaegerszegen enni-inni nem kap. Annyi kon-
zervet, pezsgőt és egyéb italt hozott magával,
hogy ki ne bőjtölthessék. Állítólag hat ezer
koronát költött erre a célra. A butorai négy-
ezer koronába kerültek s amint annak idejében
megirtuk, katonai fedezettel szállították be a
vármegyeházba. A butorok, amint halljuk, kincs-
tári tulajdont képeznek. A kormány vette a
királyi biztos iroda számára. Eddig még el-
szállításuk iránt nem is intézkedtek s ugy hír-
lik, hogy itt is maradnak. Leltári holmi gya-
nánt a vármegyének adják át — emlékezet
okáért.

Bizony ilyenkor nem bálnak szűken a pénz-
zel. Néhány millió korona ide vagy oda, nem
sokat numerál. Ha azonban egy szegény falu-
nak iskola kellene, arra nincs pénz és ha egy
állami hivatalban véletlenül két réztollal többet

használnak el, mint az előirányzat, akkor ívekre
terjedő nehézményeket írkal a minisztérium.

Lelkiismeretlen hatalom dobálhatja csak az
ország pénzét ilyen galád módon.

(Erőszakoskodás.)

A királyi biztos minden eszközzel arra töre-
kedett, hogy az installáció számba menő köz-
gyűlést minél impozánsabbá tegye. Egyenként
felszólított minden megyei tisztviselőt, hogy a
közgyűlésen jelenjen meg. És amíg a tisztikar
lemondása be nem következett, biztosra vette
mindenki, hogy a tisztviselők a közgyűlésen ott
is lesznek.

Véletlen szerencse, hogy megmenekültek ettől
a szereptől.

Azok az állami tisztviselők, akik a törvény-
hatósági bizottságnak választott tagjai, minisz-
tereiktől utasítást kaptak, hogy a királyi biztos-
nál jelentkezzenek s őt minden tekintetben tá-
mogassák. A királyi biztosnak pedig az volt a
legelső dolga, hogy rájuk parancsolt s követelte
a közgyűlésen való megjelenést. A pressió min-
den eszközzel dolgozott. Haiba való volt a
mentegőzés, kérés, a királyi biztos nem tágt-
tolt. „Elvárta és megkövetelte."

A pressiónak csak Odor Géza pénzügyigaz-
gató tudott ellenállni. Bizott abban, hogy a
pénzügyminisztérium, ahol ismerik munkásságát,
érdemeit és elveit, meg tudja védelmezni a
királyi biztossal szemben. Szulyovszky Dezső
azonban hatalmasabbnak bizonyult s Odor Gézát
áthelyezték.

Elképzelhető a többi állami tisztviselő hely-
zete, akik elköverték azt a hibát, hogy nem
mondtak le idejekorán a törvényhatósági bizott-
sági tagságról, mert talán biztak a kibontako-
zásban. Az erényeket és hibákat mérjük emberi
mértékkel. A dilemma erős volt s a hatalom
erőszakos a végletekig.

Láttuk, hogy más vármegyékben az ügyésze-
ket még az esetben is kirendelték közgyűlésre,
ha nem voltak a törvényhatósági bizottság tag-
jai. Mert a kormány ugy fogta fel a dolgot,
hogy az ügyészekkel feltétlenül rendelkezhet,
mert állásuk bizalmi jellegű. Láttuk, hogy a
hatalom boszuja nem ismert határt azokkal
szemben, akik alá voltak neki rendelve. Csodá-
lható-e, ha az erőszakos nyomás egyeseket
megfélemlített, akik teljesen a kormány hatal-
mában voltak? Csodálható-e, ha mérlegelték az
esélyeket s elveik felett diadalmaskodott az op-
portunizmus.

Nem feladatunk, nem is célunk, hogy egye-
sek cselekedeteinek rugóit keressük, vagy bárki-
nek a felelősségét enyhítsük. A közéletben szereplő
minden férfi cselekedeteiért a felelősséget köte-
les viselni. A sajtó a felelősséget se nem eny-
hítheti, se magára nem veheti. De a mi köte-
lességünk az, hogy az elhamarkodott társadalmi
ítélet ellen a társadalmat védelmezzük. Itélni
csak higgadt elmével lehet; elítélni pedig csak
a bünt szabad. És a társadalom itélete a legsu-
lyosabb, mert nincs ellene fellebbezés. Ki ne
mondjuk azt az ítéletet addig, amíg a szenve-
délyek uralkodnak, mert a szenvedély rossz
tanácsadó.

A hatalom tobzódott felettünk. Akit a kezé-
ben tartott, azt lenyűgözte. Csak annak a szá-
mára nincs mentség, aki felkínálta magát az
erőszakos hatalomnak a nemzet vesztére; aki
nem várt nyomást, kényszert és parancsot, ha-
nem önként sietett az igába, mert talán önző
céljai így követelték. Vesszen az, aki szemébe
kacagott a megalázás kínjában vonagló társada-
lomnak s a teljhatalmu kegyelmét többre be-
esülte, mint a köztisztességet. Keressük: kik
azok s akkor ítéljen a társadalom. Itélete le-
gyen kegyetlen, de nem igazságtalan. Azokra
sujtson, akik vétkeztek, ne azokra, akik csak
botlottak, vagy akiket fojtogatott az önző, rideg,
otromba hatalom.

És lássuk meg azt is, hogy intézményeink
tökéletlensége az oka annak, hogy Magyarorszá-
gon politikai szolgálatokra lehet kényszeríteni
a tisztviselőket. A bírakon kívül, akiknek át-
helyezhetetlenségét a törvény biztosítja, ki van
szolgáltatva az állam minden alkalmazottja a
kormánynak. Pragmatika nélkül független, ön-
álló tisztviselő osztály nincs. Politikai bűnök
kegyetlenül meg tud torolni a hatalmat. Adjanak
pragmatikát s biztossítsák a politikai szabad-
ságot, hogy az önkény rá ne fekhessen a lelki-
ismeretre.

A királyi biztos a zalaegerszegi törvényszék-

kel is megpróbálta éreztetni a teljhatalmat. Tudatta, hogy megkezdte a működését. A törvényesek azzal válaszolt, hogy a királyi biztos megérkezését tudomásul veszi. Ezzel azonban nem volt megelégedve a teljhatalmu. Szerette volna a tisztelgő birói kart látni. A miniszter utasítást küldött, majd ad audiendum verbum citálta dr. Degré Miklós elnököt. A bíróság azonban még sem tisztelgett s nem volt szerencséje megismerhetni Szulyovszky Dezső teljhatalmu biztost.

A birói karnak nem tudtak ártani. Mert független, elmozdíthatlan s áthelyezhetetlen. Jogait és kötelességeit a törvény szabja meg s nem függ a hatalomtól sem az állása, sem a tekintélye.

A szabadság biztosítékai között ott kell lenni a tisztviselői pragmatikának, hogy szabad legyen a lelkiismeret és a stréberek ne garázdálkodhassanak, kortéseket ne jutalmazhassanak s politikai elveiért senkit meg ne büntethessenek.

(Nyílt levél.)

Schneider Gábor zalaegezi kir. ügyészől a következő sorokat kaptuk:

Az alkotmány — védelemben s a hatalmi pressio működésében az ütköző pontra állított vármegyei és állami tisztviselők magatartása csaknem mindig a küzdelem szenvedelmének hatása alatt nyert megbirálást. — A küzdő tábor a harc tüzeiben nem látta meg az egyének helyzetének nehézségét s szemel huajt azoknak a közre üdvös szolgálatait előtt, bélyegeztek, elítéltek.

Igen, bélyegeztek, elítéltek, a védekezhetőség kizárásával többek nevében.

Igy szántja az én lelketem két hét óta az a hírlapi cikk, mely többek neve alatt megbélyegezte magatartásomat.

Kérdem magamat, miért? mit tettem én? Zsoldosa voltam-e a letűnt kormányzatnak? Előnyt, állást kaptam-e tőle? Sértettem-e a közérdeket magánérdekből? Törvénytelenségre vetemedtem-e?

Midőn mindezekre nyugodt lelkiismerettel s önérettel nemmel felelhetek s ugyanazon nyíltsággal mondhatom, hogy a letűnt kormányzattól semmit sem kértem, hivatali ténykedésemben egyetlen törvénytelenséget sem követtem el: a szívtelen pellengérezés mélyen sujt le rám s igazságot kiáltok!

Igen, — megjelentem a királyi biztos megbízó levelének felolvasásánál, mert vagy megteszem ezt, vagy eljátszom saját erőmből becsülettel megszerzett s bármikor megvonható állásomat.

A hatalom kényszerítő fellépésének kezeim közt lévő írásbeli adataira hivatkoznom is felesleges; a köztudatban van egy áthelyezés története.

Engedtem ennek a kényszernek, miután számot vettem azzal, hogy ellenállással szemben a helyi érdeket, sem a közérdeket nem szolgálom, tehát csak céltalanul áldoznám fel önmagamot.

Ezért s ennyit tettem.

Kérdem most, elég-e ennyi arra, hogy engem, vagy bárkit „többek” nevében megbélyegezzenek?!

Hiszen immár köztudomású, hogy a királyi biztos működését megelőző kormánybiztos a lapok előzetes rendőri cenzuráját kívánta tőlem, de ezt, mint törvénytelen megtagadtam. Az utcai tüntetések miatt a tömeges letartóztatás és lövetés is szóba jött s én mindenkor azok között voltam, akik teljes erejükkel mérséklőleg hatottak közre.

A kormánybiztos ezen magatartásomból kifolyólag azt panasolta ellenem a miniszteriumban, hogy az ellenállással tartok s nem támogatom őt.

Emiatt azonnali elhelyezésem volt tervbe véve, amitől csak másoknak jóakaratu közbelépése mentett meg.

Ilyen magatartás és előzmény után csak azért, mert a közérdek rovása nélkül — önmagamot is védtem — lettem meghurcolva.

Egész életem sérthetetlen tisztességét gyalázták meg azok, kik egyoldaluan és felületesen ítélték felettem.

Mindezek dacára végezetül csak azt mondom, hogy lelkiismeretem nyugodt s bár lehettek az alkotmányos küzdelemnek hősiessébb harcosai, a törvényesség védelmében megtettem mindent, amit állásomból kifolyólag megtehettem. Schneider Gábor kir. ügyész.

Zalaegezség fejlődése.

Megszállotta a várost a rohamos haladás vágya. Alkot, újít, rendez egyre másra és csinálja az adósságot, emeli a pótdótot.

A rosszakarat sem foghatja rá, hogy nem szolgáltuk teljes lelkesedéssel a város haladásának ügyét. Soha sem gondolkodtunk szükkeblüen s igyekeztünk mindig bebizonyítani, hogy a polgárságnak áldozatkésznek kell lenni, ha azt akarja, hogy Zalavármegye székvárosából igazi város legyen. Szükkeblüiségre soha sem izgattunk. A város vezetőségének teljes jóhiszeműségét kétségbe nem vontuk s ahol tehetjük, törekvéseit támogattuk is.

El kell ismerni mindenkinek, hogy Zalaegezség az utolsó évtizedben szinte amerikai méretekben haladt. A faluból város lett s annak külső képe átalakult. Csinos vidéki városka ma már az előbb elhanyagolt falu. De csak kis város biz az, és tisztában kell lennünk azzal, hogy más nem is lehet, mert hiányoznak hozzá az előfeltételek, amelyek a várost kereskedelmi és ipari géoponttá tehetnék.

A mi viszonyaink szegényesek s aki szem elől téveszti azt, hogy szegény embernek szegényesen kell élni, az előbb utóbb háboruba kerül a számokkal, amelyek nem engednek magukkal disputálni.

A város képviselőtestülete legutóbb szabályrendeletet alkotott, amelyben kimondta, hogy bizonyos kijelölt utcákban az aszfalt kiépítése kötelező. A kijelölt utcák egyik másikában pedig nagyon sok a csekély értékű viskó, amelyekben földhöz tapadt szegény emberek laknak.

Akárhány ilyen vén ház van, amelyek nem hoz több bruttó jövedelmet évenként 2—300 koronánál. Ebből 50—70 korona felmegy adóra, 20—30 korona tatarozásra, 10—15 korona tűzkárbiztosításra, pecegődör tisztogatásra stb. Szóval a bérjövődélem 35—50%-a nem a tulajdonosé. Most még 15—20 éven keresztül a kevés értékű, vagy adóval terhelt házak tulajdonosai kénytelenek lesznek 20—30—40—50 korona aszfaltjárulékot is fizetni, csak azért, hogy a város külső képe előnyösen változzék.

A szabályrendelet azt fogja eredményezni, hogy az apró lakások bére felemelkedik. A legtöbb uriház előtt, a főutcákban az aszfalt már ugyanis megvan, tehát nem érzik az új terhet; de keservesen megérik a szegény emberek, akikkel a háztulajdonosok az aszfaltot is igyekeznek megfizettetni.

Az aszfalt vonalba akárhány olyan szalmás ház esik, amelynek 30—50 folyó méter aszfalt járda törlesztési hányadát kell viselnie s ezzel az arra eső teher megkészszerződik.

Helyes dolog és dicsérendő törekvés, ha a város vezetősége a várost fejleszteni törekszik, de a fejlesztés terhe ne sújtsa aránytalanul a polgárokat, különösen ne nehezüljön az a szegény emberekre s csekély értékű objektumokat ne terheljen túl. Amit elbir a Kossuth Lajos utcában egy emeletes ház, azt nem bírja el a mellékutcában egy szalmás viskó. Ezt talán nem kell bővebben indokolni.

Zalaegezség városra nézve nem életkérdés, hogy az aszfalthálózat, most rögtön meglegyen. A hirtelenséggel sem fog csorbát ütni, ha tíz évig várunk, amíg az értéktelen házak a legforgalmasabb utcákból eltűnnek s a járdák létesítését az engedélyek kiadása alkalmával kötelezővé lehet tenni.

A lázas sietség sehogysen indokolt. Látjuk, hogy a főbb utcákban az értékesebb házak előtt a tulajdonosok saját jószántukból is megcsináltatják az aszfalt járdát; a régi házak gazdát cserélnek, új házak épülnek és senki sem tesz kifogást az ellen, ha a város az új házak előtt a modern járda burkolat létesítését megköveteli. Tíz év alatt magától is kiépült volna a halózat s elég lett volna szabályrendeletileg kikötni, hogy új házra építési engedély csak az esetben adható, ha az aszfalt járdát a tulajdonos kiépíti.

De hogyha már annyira muszáj haladnunk és tíz-tizenöt esztendőig sehogy sem várhatunk, legalább arról gondoskodott volna a város, hogy a törlesztés 10 év helyett 30—50 évre osztott volna fel. Így még könnyebben elviselték volna a csekély értékű házak is az új terhet.

A haladás lézát sokszor jó volna egy kis hideg számításal lehűteni. Elvégre azt is el kell ismernünk, hogy Zalaegezségen lehet akkora igényeket támasztani, mint Párisban, sőt még annyit sem lehet követelni mint Nagykanizsán, ahol

pedig nem tekintik a városias jelleg feltétlen követelményének a szalmás viskók előtti aszfaltot.

A lakásviszonyok már ugyanis majdnem tűrhetetlenek. A lakások a nagy közterhek s az építkezés megdrágulása miatt rettenetes drágák. Pedig az aszfalt árának jó részét is a bérlőknek kell megfizetni. A drága haladással a közönségek nem tesz szolgálatot a város. Mert ki-nek kisvárosban kell élnie, szívesebben veszi, ha olosón élhet, mintha aszfalton járhat ki a Jánkára. Hálás köszönettel vennék tudomásul az olyan intézkedéseket, amelyek a drágaság mérséklésére, a viszonyok javítására irányulnának. De ilyenekről még eddig nem tudunk.

A trágyadombokat megtűrük az udvarokon; megengedik, hogy az udvarokat és a kerteket beépítsék; a hus ára hétről hétre emelkedik; a piacra garázdálkodaak a kofák s ma már 2—3 korona egy tyuknak az ára; a tojást kiszállítják, a tejet hamisítják; fát egyáltalában nem lehet kapni s ha valaki nagy protekcióval hozzájut egy szekér fához, azért hallatlan árt kell fizetnie. Tele vagyunk mizériával, nyomorúsággal; agyonnyomja a várost a drágaság, a közterhek folyton szaporodnak; a kereskedő s az iparos panaszkodik: a tisztviselők kizsárolás miatt zugolónak s aki teheti, igyekszik Budapestre, hogy olosóbban élhessen.

Vajon kárpótól bennünket ezért a sok bajért az aszfalt? Vagy könnyebb lesz elviselni a nyomorúságot, ha a városból az aszfalttársaság is elvisz egy csomó pénzt?

Bizony várhattunk volna egy darabig.

Villamvilágítási üzletünk.

A »Magyar Paizs« f. hó 5-iki számában fenti cím alatt hosszabb közlemény jelent meg, mely azt igyekszik bizonyítani, hogy Zalaegezség városa 200.000 koronával fizeti drágábban az elektromos világítást, mint ugyancsak a Ganzgyárral szerződött Kőszeg város közönsége.

Ha ez a közlemény aláírás nélkül jelent volna meg, egyáltalában feleslegesnek tartottam volna arra reflektálni, mivel annak bizonyítása nemcsak hogy nélkülözi a komoly és reális alapot, hanem — mint azt igazolni fogom — határozottan rosszakaratu irányzatosság is van benne. És hogy mégis szükségesnek tartottam, hogy a közleményre reflektáljak, ennek csupán és kizárólag a közlemény szerzője iránt érzett nagyra-becsülésem és tiszteletemben rejlik magyarázata, a mely azonban nézetem szerint nem zárja ki azt, hogy ha kiméletesebben is, mint a hogy a közlemény megérdemelné, de mégis nyíltan megmondjam, hogy ennek a közleménynek nem lehetett más célja, mint a közvélemény félrevezetésével azoknak kellemetlenséget okozni, a kik a szerződés megkötésénél a város részéről közreműködtek.

Hogy fenti kijelentéseimet igazoljam, mindenképp előtt arra kell figyelmeztetnem a t. cikkíró urat, hogy a Ganzgyárhoz való szinte csökönyös ragaszkodás (1) a városi képviselőtestületnek egyhangu határozata alapján történt, a mely határozat meghozatalánál a t. cikkíró is közreműködött és a midőn a tárgyalások folyamán hosszú vajadás után elkészült az a szerződés, a melyet a képviselőtestület jóváhagyott, a világi-tási bizottság meg volt arról győződve, hogy a Ganzgyár az adott körülmények között további kedvezményekre nem hajlandó s így nem az üzleti érzék hiánya, hanem a körülmények kényszerítő hatása rögzítette meg eme szerződésnek egyes részeit s mivel a szerződésben megállapított feltételek a város közönségére nézve minden tekintetben kedvezőeknek bizonyultak, a világi-tási bizottságnak nem lehetett más feladata, minthogy a szerződéseket a képviselőtestület elé terjessze jóváhagyásra.

Mielőtt az idézett közlemény adatainak kellő világi-tásban való bemutatásához fognék, még csak azt tartozom kijelenteni, hogy annak megállapítása, hogy mily legkedvezőbb feltételek mellett vállalt cégünk bérleti szerződést, oly sokféle körülménytől függ, a melyet csak mi tudhatunk kellőképpen megítélni és mérlegelni s hogy egyik vagy másik helyen kedvezőbb, vagy kevésbé kedvezőbb körülmények között vállalkozunk, annak semmi köze sincsen ahhoz a »morális alaphoz«, a melyre a cikkíró ur félre nem érthető módon céloz.

Mi igenis nagy súlyt helyezünk a morális alapra, a mely abban nyilatkozik meg, hogy a

jelleg feltétlen előtti aszfaltot. majdnem tüzterhek s az tetenetes drágák. zét is a bérletk- adással a közön- áros. Mert aki- sebben veszi, ha at ki a Jánkára. másul az olyan g mérséklésére, ak. De ilyenek-

az udvarokon; és a kerteket e emelkedik; a s ma már 2—3 tojást kiszállít- ráltalában nem tekecióval hozzá- allatlan árt kell al, nyomorúság- rágóság, a köz- kereskedő s az elők kiszarolás gyekszik Buda- ért a sok bajért esz elviselni a z aszfalttársaság darabig.

zletünk.

számában fenti- elent meg, mely y Zalaegerszeg í drágábban az ancsak a Ganz- közönsége. kül jelent volna tartottam volna bizonyítása nem- is realis alapot, gom — határo- is van benne. rtottam, hogy a csupán és kizá- érzett nagyra- ík magyarázata, nt nem zárja ki mint a hogy a és is nyíltan meg- énynek nem le- elemény félreve- et okozni, a kik os részéről köz-

oljam, mindenek- a t. cikkirő urat, e esőkönnyös ra- testületnek egy- t, a mely hatá- rirő is közremű- ások folyamán z a szerződés, a gyott, a világi- zódva, hogy a k között további s így nem az a körülmények meg eme szerző- a szerződésben zönségére nézve ek bizonyultak, a hetett más tel- a képviselőtes-

adatainak kellő oz fognék, még gy annak meg- ezőbb feltételek zrdést, oly sok- et csak mi tud- mérlegelni s hogy ezőbb, vagy ke- között vállalko- a ahhoz a »mo- rirő ur félre nem zünk a morális ik meg, hogy a

mire vállalkozunk, azt becsületesen teljesítjük, úgy a mint arra vállalkoztunk s hogy ez csak- ugyan úgy van, arra elég bizonyosság az a tiszt- tességes hírnév, a melyre a földteke minden rész- szén szert tettünk és a melynek öregbitéséhez egyáltalában nincs szükségünk a cikkirő ur szí- ves kioktatására.

Ezek után bátor vagyok rátérni a f. hó 5-én megjelent közlemény számszerű adataira.

Az első pont alatt, mely a bérleti szerződés 4. §-ára vonatkozik, azt mondja cikkirő ur, hogy Zalaegerszeg 20 év alatt 18500 K vesztit Kő- szeggel szemben és pedig azért, mivel Kősze- gen 4 drb. ivlámpával többet adunk, de 30 drb. izzólámpával kevesebbet világítunk, mint Zala- egerszegen.

Cikkirő ur a 4 drb. kőszegi ivlámpát 1600 koronával értékeli, a 30 drb. izzólámpát pedig 675 koronával.

Jól jegyezzük meg, hogy itt a cikkirő ur tisztában van azzal, hogy Kőszegen a 4 drb. ivlámpa, vagyis egy négyes ivlámpa-series 1600 korona és Zalaegerszegen pedig 1000 K.

Hogyha a cikkirő ur a különbözetet helye- sen akarta volna megállapítani, akkor Zala- egerszegen 330 drb. 16 gyf. izzólámpát (mivel egy ivlámpának 10 izzólámpa felel meg) álli- tott volna szembe a kőszegi 340 izzólámpással. S minthogy a 6000 korona pausale esetén Zala- egerszegen egy lámpára 18 korona átlag esik, a 10 izzólámpának 180 korona felelvén meg, Zalaegerszeg tehát évente 180 koronával, 20 éven át pedig 3600 koronával rövidülne meg. És hogy a lámpa-többlet értékelésénél nem a 11. §. alkalmazandó, azt cikkirő ur nagyon jól tudja, mivel a jelenlegi közvilágítási szükségletnek a díjára általán-összegeben történt az alku.

Cikkirő ur e helyen tehát 14900 koronával tévedett és én ezt a számsoportositást azonnal szembe állítom a 11. §-ra tett megjegyzésekkel. A 11. §-nál cikkirő ur 4.500 koronában álli- títja meg a zalaegerszegieknek károsodását. Itt t. i. az mondatik, hogy a lámpák szaporítása esetén Zalaegerszeg egész éjjeli izzólámpáért 40, féléjjeli izzólámpáért 25 és 10 amp. ivlámpáért 1000 koronát fizet, míg Kőszeg 25, 20 és 400 koronát fizet.

Cikkirő ur azt mondja, hogy Zalaegerszegnek 5 év múlva 50 drb. izzólámpára és 4 drb. iv- lámpára lesz szüksége s az izzólámpáknál 125+375 K, az ivlámpáknál pedig 4 x 600=2400 K-ban állapítja meg az évi veszteséget.

Itt látom én a rosszhiszeműséget, mivel a 4. illetve a 11. §-ból tudja a cikkirő ur, hogy egy ivlámpa-series 4 ivlámpából áll, nem pedig egy lámpából.

A helyes számítás tehát az volna, hogy az izzólámpáknál 500 K-val többet fizet Zalaeger- szeg mint Kőszeg, az ivlámpáknál azonban 600 koronával fizet kevesebbet Zalaegerszeg mint Kőszeg, 15 éven át tehát 1500 koronával fizet kevesebbet Zalaegerszeg mint Kőszeg.

Ime hova redukálódik helyes számítás mellett a 43500 korona.

A 6. §-ban teljesen önkényes és minden alap- pot nélkülöző számítással 3000 koronával látja megkárosítva Zalaegerszeg városát a cikkirő. De hogy honnan vette azt, hogy a város 1000 K-t fog fizetni a középületek világításáért és 100 kornát erőátviteli áramért, ennek minden magyarázata hiányzik. Cikkirő ur, hogy még nagy-obb különbözetet hozzon ki, 5000, 6000 K-t is bátran felvehetett volna számítás alapul. Így azonban nem lehet számítani akkor, ha az ember a számokat komolyan kezeli.

A 7. §-nál 21000 koronával károsodik Zala- egerszeg városa és ez a szám is oly esodálatos vakmerőséggel van odavetve, mint a többi, mert Zalaegerszegen a bérleti szerződés szerint a bérlet még nagyobb annuitás fizetésére kötelezte magát, mint Kőszegen. Zalaegerszegen ugyanis a pénzpiacnak a kölesötöke felvételekor való állása szerint legfeljebb 5-22%-ot fizet évi bér- gyanánt, míg ellenben Kőszegen legfeljebb 5-2%-ot. Vajjon honnan vette itt cikkirő ur a 27.000 korona differenciát?

Ugyancsak e §. szerint még egy óriási káro- sodás éri a várost, melyet cikkirő mintegy 30.000 koronával értékeli. T. i. hogy Zalaeger- szeg a 6-ik évtől kezdve 8000 koronát fizet a közvilágításért, míg ellenben Kőszeg továbbra is csak 6000 koronát tartozik e címen fizetni.

Erre nézve az a megjegyzésem, hogy ha Zala- egerszeg sokalja a 8000 koronát, ezt semmi esetre sem tartozik nekünk 14 éven át fizetni,

mivel a bérlet 10. éve után felmondhat nekünk, a minthogy fel is fog mondani, mivel a 8. és 10. évben bizton kiheverte a bérlet már az első évek veszteségeit és a város látván, hogy a telep haszonnal dolgozik, okvetlenül fel fogja a bérletet mondani. A 30000 koronának vesztes- ség gyanánt való odaállítása tehát teljesen ön- kényes.

A 9. §. szerint a haszonrészesedés címen ká- rosodik a város 6000 koronával, olykép azon- ban, hogy cikkirő ur már az első évben 2000 koronával állapítja meg a mi tiszta nyereségün- ket. Ha tehát a cikkirő ur ezt csakugyan komolyan hiszi, miért opponált annak, hogy a város házi kezelésben csinálja meg a telepet és miért akart minden rizikót a várostól elhári- tani. A dolog úgy áll, hogy a cikkirő ur éppen olyan jól tudja azt, hogy mi az üzemre a bér- let első részében rá fogunk fizetni, mint a hogy azt is tudja, hogy az a 6000 korona, a mivel a várost az ő mostani számítása alapján megká- rosítjuk, teljesen illuzorius.

A 19. §. szerint 20000 koronával károsodik a város azért, mivel mint cikkirő állítja, kény- telen lesz a város az összes felszerelést új ké- pen, vagyis abban az árban, a mennyibe az most a berendezés alkalmával került, átvenni.

Cikkirő ur igen jól tudja, hogy mi 20 éven át törlesztjük a városnak tartozását, tehát a város 20 éven át történt törlesztéssel olcsóbban kapja tőlünk a telepet, mint a mennyit az ma ér és akkor is olyan állapotban, hogy abba a városnak semmit sem kell újra beruházni.

A cikkirő ur ugyilátszik nem olvasta el elég figyelmesen a kőszegi szerződésnek ama részét, mely az ujtási alapra vonatkozik és a mely szer- tint jogosítva van a vállalkozó az ujtási alap terhére oly beruházásokat eszközölni, melyeket a zalaegerszegi szerződés értelmében sajátjából, illetőleg a bérlet terhére köteles eszközölni, te- hát ez a 20000 korona is, a mivel itt megká- rosodottnak véli cikkirő ur Zalaegerszeg váro- sát, nullára apad.

Ezekben voltam bátor röviden kellő világi- tásba állítani cikkirő ur jóhiszemű fejtegeté- seit és ezzel kapcsolatban azt vagyok bátor még csak megemlíteni, hogy cikkirő ur nagyon jól tudja, hogy a számokkal mily érdekesen lehet játszani és ha időm volna rá, könnyen be tud- nám bizonyítani, hogy Zalaegerszeg legalább 300 000 koronával olcsóbb üzletet csinált mint Kőszeg, de sajnos nekem ily tréfákra nincs időm.

A való tény az, hogy Zalaegerszeg városa, különösen ha figyelembe vesszük a szerződés- hez mellékelt pótszerződést, a melyet Hollós műszaki tanácsos ur javasolt a városnak, egy fillérrel sem fizeti drágábban az elektromos tele- pelt, mint Kőszeg városa.

Ezek után a higgadtan és realisan gondol- kodó t. közönségre bizom annak megítélését, vajjon cikkirő ur által a „Magyar Paizs“ leg- utóbbi számában ajánlott „tulipán mozgalom a villamostelep bérletjével szemben“ mennyire indokolt.

Ripka Ferenc.

Szókimondó levelek.

Irogatja egy asszony.

Édes Mila! Utolsó levedben kértél, hogy írjam meg a mi vármegyénk alkotmányos küz- delmét.

A kérést rossz helyre intézted. Az uramhoz kellett volna fordulnod. Az bizonyosan tudja tővéről hegyére, mert már hónapok óta kizárólag politikával foglalkozik. Annyira kizárólag, hogy a születésnapomról sem ért rá megemlékezni s ezért még mindig nincs tavaszi toillettem. Ezt hozta nekem az ellenállás.

Velem együtt sok asszony halát ad a magya- rok Istenének, hogy immár vége van a küzde- lemnek. Mert, tudod, ezek a férfiak tisztára meg voltak bolondulva. És lumpoltak örökké. Örökké vigasztalódtak. Az ebéd mindig tönkre ment, mert egy óráig söröztek. Vacsora után siettek a kávéházba új hírek után, vagy értekez- letekre jártak s az értekezlet sokszor reggelig tartott.

És az asszony még ki sem fakadhatott. Egy- szer megpróbáltam az uramat jobb erkölcsökre szoktatni, de még neki állt feljebb. Rettenetes szemeket vetett rám s a sok ivástól és szidástól (örökké a hazaárulókat szidta) rekedt hangon mondta:

— Te hazafiatlan, önző asszony vagy. Nem érzed az idők sulyát és a rettenetes helyzetet. Azt akarod, hogy én is bezárkózzam, mint azok, akik a hazát árulják?

Ha már hozzátartozik a hazafisághoz az örökös kimaradás, természetesen el kellett hallgatnom.

Az uram szombaton este olyan arceal rohant haza, mintha megütötte volna a főnyereményt. — Megvan . . . éljen Wekerle, Kossuth, Apponyi . . . Elszöktek . . . futottak . . . meg- ijedtek . . .

Nagy nehezen kimagyarázta, hogy megvan az új alkotmányos kormány s a királyi biztos lóha- lálában hajtatott a vasutra. Képzélheted az örö- mömet.

— Megszöktek . . . elfutottak — kiáltottam fel én is és az uram nyakába ugrottam.

Berohantak a gyerekek a nagy örömrre. A fiuk rettenetes örömmel ordították:

— Megszöktek . . . megszöktek . . .

És körül táncoltuk az asztalt. A konyhában a Kossuth nótát énekelték a cselédek s a dada nagy lelkendezéssel hozta be a pólyást:

— Tekintetes asszony, a Mucika egész tisztán kimondta: hazaáruló.

— Ebből lesz az igazi kuruc! — mondta az uram és nagy örömeiben vánkósára tűzött egy tulipánt.

— Tűzzétek ki a nemzeti zászlót, kerítsetek valahonnét vendéget és hozzatok bort, — ren- delkezett a családfő, aki egyébként nagyon jó fiu, de a lelkesedésével nem bír.

Zászlót azonban nem tűzhettünk ki, mert csak egy választási lobogó akadt a padláson s arra is rá volt nyomva: Éljen Veszter Imre. A gye- rekek iszonyu abcugban törtek ki, az uram pedig tovább rendelkezett:

— Dobjátok pokolba a Veszttert. Nyirjátok ki a zászlóból. Varrjátok bele másik fehérséget. Vagy kérjétek el a szomszédból a Farkasos zászlót. Azt ki lehet tűzni.

Hát látod édes, ilyenek a férfiak és így néz ki a családi élet bizalmas körében a magas politika.

Miután pedig sem zászlót, sem vendéget nem tudtunk szerezni, az uram elment lelkesedni a vendéglőbe és lelkesedett reggelig.

A gyerekek másnap királyi biztost játszottak. Kiválasztottak egyet hazaárulónak, akinek szökni kellett a kocsiszimból, amelyet vármegyeháznak neveztek ki. És ha el tudták esipni, mielőtt a disznóhoz ért volna, úgy elrakták, de úgy, hogy a kisebbik fiam, akinek jó szíve van s nem ért a politikához, könyörgött a többinek: Ennek elég volt már. Válasszunk másikat.

Az uram hazatoppant s a legjobb királyi biztost kimentette az apró hazafiak kezei közül. Szörnyen megbotránkoztak; egy heves ifju pedig azt mondta a fiának: Az apátok is hazaáruló, mert védelmezi a királyi biztost.

Hazaáruló azonban most csak a gyerekek között van. A férfiak mind nagy hazafiak. Mert most, tudod, lehet. A hazafiság nem hoz már senkire sem veszedelmet, nem veszi el senkinek a kényerét a királyi biztos, nem fenyegeti a hazafiakat a nyomor és szenvedés. Megszűnt a tojástánc, ami hasznos lehet, de szépnek nem szép. Már legalább az asszonyok szemében nem.

A politikában, amint én látom, nagyon szoká- sos lehet ez a nem nagyon felemelő és nem is nagyon férfias mulatság. Bizony, zokon ne essék, sokszor még mosolyogtam is azon a kinos vergődésen, amelyben a mi embereink szenved- tek. Hogyan lehetne a lelkiismeretet is megnyug- tatni, hazafinak is megmaradni, elvet és hivatalt megmenteni, valahogy a királyi biztossal is meg- férti.

Mind azzal hozakodott elő: ezt mondtam, azt mondtam.

Emlékezel szegény Lillára? Hat udvarlója volt egyszerre. Egyet igazán szeretett, egy sze- gény fiut, akire azonban nagy örökség nézett. A többi elfogadható parti volt. Lillának okos leány volt. Nem akarta elhamarkodni a dolgot s a másik ötnék is adott egy kis helyet a szívében, de a szegény fiut sem akarta kieszesíteni a háló- ból. És Lilla hoppon maradt. A tulságosan okos, a nagyon számító leányzó így szokott járti. Mert vagy szerelem, vagy pénz. Mindakettő már csak szerenese dolga.

Tudod-e, mi lett a Váliból? Ugy-e? Látod, édes, a Váli is mindent szeretett volna. Mindent. Az urát is bálványozta, a gyerekeit is szeretete. Most már senkije sincs, pedig valaha de sokja volt.

Enőkérdi is hallottál, ugy-e? Mézes-mázos volt a szava; soha sem láttam még asszonyt, aki úgy tudott volna az urának hizelegni. Olyan szerelmes leveleket írogatott hozzá, ha egy napra elutazott, hogy egy televér trubadúr is elszégyelhetne volna magát. Az ura pedig komoly férfi volt, aki egyre azt mondogatta: Asszony, nem az a földolag, hogy mit beszélsz, mit irkálsz összevissza, hanem hogy mit cselekszel. És ha egyszer megtudnám, hogy roszat cselekszel, bizony kitekerném a nyakadat, akár milyen szerelmesen duruzsolnál is a fülemben.

Elmondtam én ezeket a példákat az uramnak s egyéb hazafiaknak. De a nőemancipációnak nálunk még kevés híve van. Kisért a hosszú haj... teóriája. Asszonyi beszéd!

Szeretem a nagy bölcseseket, akik akkor is az eszüket veszik elő, mikor inkább a szívükre volna szükség.

Szeretem az erős férfiakat, de azt hiszem édes, te is belátod, hogy a hősök már csak regényekben léteznek. A nagy ijedségben hamar rájöttünk, hogy a hang, az erős, a derék azonban gyenge.

De sokat tanultunk a példákból. Legalább én tanultam. Eddig azt prédikáltam a flaimnak: fejhajtó légy, okos légy, engedelmes légy... Ezután másként tanítom őket. „Ne engedj. Nyakas légy.“ Ez a lecke. A régi nevelési rendszerrel szakítani kell. Ugye édes? Majd mi megmutatjuk: hogyan kell magyar embereket nevelni.

A mi embereink is tanultak azonban valamit. És nem tanácsolnám, hogy még egy királyi biztost küldjenek a nyakunkra. A mostani elfutott, de ha még egy jön, még egy... akkor mi asszonyok szervezzük az ellenállást és fogadjuk, hogy nem vonulnak fel tisztelgő deputációk és nem lesznek többé okos férfiak, hanem lángoló hazafiak.

Azt írod, édes, hogy nálatok örömmámor fogta el a szíveket s az emberek egymás nyakába borulnak, kibékülnek a régi ellenségek, feledik a multat s örülnek a jelennek. No hát nálunk ezt egyelőre nem teszik. Most még csak az árulókat keresik. Mindenki gyanus, aki él.

Napról-napra szaporodik azok száma, akik előre látták az eseményeket; biztosan tudták, hogy a királyi biztos meg fog szökni. Aki tehát előbb egy kicsit meg volt ijedve s megpróbált alkudozni a hatalommal, az már áruló számba megy. Pedig talán csak meg volt ijedve szegény feje.

Persze, persze, ha előre tudtuk volna, minden másként esett volna. Akkor mind tizenhárom próbásak volnának. De így vannak fokozatok: hazafi, hazafibb, leghazafibb, legesleg-hazafibb; áruló (ijedt emberek), árulóbb (ingadozók), legárulóbb (tisztelgők, ebédre járók, bennlakók stb.), legeslegárulóbb (Szulyovszky Dezső.)

De elég a magas politikából. A férfiak veszdjének vele. Nekünk maradjon a tulipán. Írod, hogy nálatok már van tulipánkert. Nálunk még nincs. Lekésünk mi egy kicsit talán a menyországól is.

A magyar ipart azonban már pártoljuk. A Bella Párisból hozatott kalapot. Azt mondja, hogy hazafiságból nem vesz Bécsben. A Cini Londonból rendelt egy tennis dreszt s az uram angol szövetet visel, mert Brünnből csak nem ruházódhatnak. En azonban tulipános rokolyát varrok, honi kék kötöt hozzá s szervezem a bojkottot. Aki külföldi iparókat vesz, bojkottoljuk. Még ha a férjeinkig ér is a kiközösítés. Először legyenek hazafiak, akkor lehetnek férjek. Csak divat ne volna a világon. Ettől az egy hatalomtól félek. Egyéb nem képes engem elhatározásaimban megingatni.

Csókollak.

A törvényhatósági bizottság tagjainak értekezlete. Több törvényhatósági bizottsági tag szükségesnek tartja, hogy a 18-ára kitűzött közgyűlést megelőző napon — kedden — délután, a vármegyeház gyűlés termében értekezlet tartassék. Az értekezlet tárgyát a 18-ára kitűzött rendkívüli közgyűlés tárgyainak megbeszélése képezi. — Tekintettel a tárgyak fontosságára s

azoknak a vármegye életében rendkívüli jelentőségére, kívánatos volna, hogy az értekezleten a törvényhatósági bizottság tagjai minél nagyobb számban vegyenek részt.

Hírek.

Husvét.

Tavasza van.

A rügybomlásnak mintha hangja volna, a föld lehelletét mintha érezni lehetne. Ez a természet feltámadása. Új élet köszönt felénk, a halálos álmom felszakad a föld kebeléről.

Tizenkilenc századdal ezelőtt is így fakadt a tavasz, de a felső virágok illatával egy dicsőséges kiáltás tört az ég felé: Feltámadunk.

A milliókat lenyűgöző rabszolgálatnak egy szeme elpattant s a megváltó eszme feltámadása a jövők méhébe bevillanó sugár volt, amely virágot fakasztott a pusztulás talaján.

Jézus Krisztus tragikus halála a világot átalakító tanítás igazságának, a meggyőződés erejének tanuságtétele volt.

Az életre kelt humanizmus a pogány világ önzésébe s az erkölostelenség szabadosságába ütközött; az emberszeretet tana felvilágosította a zsarnokság és rabszolgaság sötéttségében tévelygő emberiséget. A felvilágosodás ereje trónokat döntött le, az óvilág felfogását megváltoztatta, a nyers erő lelkiismeretlen hatalmára épített társadalmi rendet lerombolta és a humanizmus biztos alapjára állított emberi szabadság kultuszának örök időkre oltárt épített.

A husvét a keresztény humanizmus és az emberi jogok világszerte való győzelmének emlékünnepe.

Méltó e nap arra, hogy minden gondolkodó ember, aki erkölesi felfogásával az egész világot uraló keresztény civilizációban elhelyezkedni s annak örök igazságait elfogadni kész, a világ legnagyobb, isteni reformátorának emlékére ünnepet üljön.

A keresztény erkölostan, Krisztus tanításának igazi értelme meghódította az emberiséget; ezen az alapon épült fel az új világrend; ezen az egyenlőség és testvériség eszménye, a felszabadulás és az emberszeretet.

Tizenkilenc század lélekemelő tudatává vált az ige és tizenkilenc század kulturumkájának ez lett a szilárd alapja s a fejlődés biztosítóka. Egy kis palesztinai faluból indult ki az igazság és világbirodalmakat hódított meg a Golgota. A Mester tanítása nyomán üdv és béke áradt a lelkekbe. A gyengébbek elnyomása nem erény többé, a védtelenek kiszákmányolása nem követendő példa. A keresztény világnézet alapján rendezkedtek be az államok s a művelődés eszközeivé tették magasztos gondolatait.

És tévedjenek bár az emberek, tornyosuljanak bár a meghasonlás felhői a társadalmi osztályok és felekezetek között, pusztítson a visszavonás: ezt is mind le fogja győzni a humanizmus, az a szeretet, a melyre először Krisztus tanította az emberiséget.

A husvét a tisztult morál ünnepe s ünnepe az egész művelt emberiségnek, amely a szeretet és humanizmus magasztos eszményeit ápolja.

Hivatalos rovat.

Felhívom a város területéhez tartozó szőlőbirtokosokat, hogy a »szőlő penész« peronospora viticola ellen való védekezés céljából alkotott szabályrendelet 3-ik §-a értelmében a permetszert évenként legalább 3-szor teljesítsék, és pedig 1-ső május hó 30-ig, 2-ik a szőlő elvirágzása

után június 25-ig és a 3-ik augusztus havában.

A mulasztók a szabályrendelet 4-ik §-a értelmében 40 azaz negyven korona összegig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 3 órától 2 napig terjedhető elzárással büntetettnek.

Zalaegerszegen 1906 évi április 12-én.

Németh Elek
h. polgármester.

Zalavármegye új főispánja. A mult héten egész határozott formában kaptuk azt a hírt, hogy Zalavármegye főispánja gróf Batthyány Pál, az alkotmányvédő bizottság lelkes elnöke s a vármegye ellenállásának egyik legbuzgóbb vezére lesz. A hírt a fővárosi lapok is hozták. Csütörtökön azonban magán uton megcáfolták s a vármegye új főispánjává Farkas Józsefet, a zalaegerszegi választókerület képviselőjét emlegették. Farkas Józsefnek a főispánságot két ízben is felajánlották, míg azt, állítólag gróf Zichy Aladár közbenjárására, elfogadta. Tegnap hírek szerint Hertelendy Ferenc foglalja el ismét Zalavármegye főispáni székét. Lapunk zártáig határozott értesítést nem kaptunk, valószínű azonban, hogy holnap már bizonyosan fogjuk tudni: ki lesz Zalavármegye új főispánja.

Rendkívüli közgyűlés. Zalavármegye törvényhatósági bizottsága folyó 1906 évi április hó 18-án délelőtt 10 órakor Zalaegerszegen a vármegyeház gyűléstermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgyát képezik: 1. Az országgyűlés egybehívásáról szóló kegyelmes királyi meghívó levél kihirdetése. 2. Az új kormány kinevezése. 3. A kir. biztos kiküldetése és felmentése. 4. Zalavármegye önkormányzatának felfüggesztése és ennek visszavonása. 5. A vármegye alispánjának hivatalos állásáról történt lemondása. 6. A vármegyei tisztviselők lemondása. 7. Az alkotmányvédő bizottság jelentése és elszámolása a befolyt pénzekről.

Elhalasztott ülés. A közigazgatás bizottság április havi rendes ülése a mult keddre volt kitűzve, de az ülést bizonytalan időre elhalasztották.

Választási mozgalmak. Zalavármegye legtöbb választó kerületében egyhangú választásra van kilátás. A pártok megegyezése szerint minden volt képviselő régi kerületében lép fel. Csak a főispáni kinevezések folytán megüresedett s a feloszlott szabadelvű párt által megszállott kerületek felett támadhat vita.

A kerületek jelöléseit azonban a pártok respektálni fogják s ahol a kerület a koalíció bármely pártjához tartozó jelöltet állít, a központi intézőség hivatalos jelöltet — hir szerint — nem fog felléptetni.

Miután a mult hét végén Farkas Józsefnek főispánná való kinevezését biztosra vették, a zalaegerszegi kerületet felszabadultnak tekintették. A kerület vezetőférfiai s különösen a zalaegerszegi polgárság függetlenségi jelöltet óhajt. Zalaegerszegen mozgalom indult meg Dr Thassy Gábor orvos jelölése érdekében, aki tudomásunk szerint a jelölést elfogadni hajlandó is. A polgárság körében azonban Bosnyák Géza jelölésének is sok híve van. Még nincs eldöntve, hogy a néppárt Zalaegerszegen fog-e jelöltet állítani.

A csáktornyai kerületet a szabadelvűpárti Terbócz István képviselte. Bukása feltétlenül bizonyos; de valószínűleg fel sem lép. A csáktornyai kerületben a mult héten ifj. Festetich Pál grófot emlegették, de a függetlenségi párt mandátumot Ziegler Kálmán kir. közjegyzőnek ajánlotta fel, aki a jelölést el is fogadta.

A letenyei kerületben Szüllő Gézával szemben szintén függetlenségi jelöltet óhajtanak. A jelölt személyében eddig megállapodás nem történt.

Több budapesti lap azt közölte, hogy a keszthelyi kerületben gróf Batthyány Zsigmondot jelölték. Valószínűleg névesere történt, mert a kerület eddigi képviselője gróf Batthyány József volt, aki a kerületben nagy népszerűségnek örvend és tudunkkal nem szándékozik a politikai térről visszavonulni.

A tapolezai választókerületben Darányi Ignác földművelési miniszter lép fel. Darányi ki is jelentette, hogy csak a tapolezai kerületben fogadja el a jelölést.

A nagykanizsai kerületben gróf Zichy Aladár miniszter egyhangú megválasztása bizonyos. A jelölt értekezlet holnap lesz.

Az alsólendvai kerületben Dr Nyáry Béla, a zalaszentgrótiiban Eitner Zsigmond, a baksaiiban

ztus havában.
k 8-értelmé-
gig terjedhet
etén 3 órától
tettnek.

12-én.
Németh Elek
polgármester.

mult héten
k azt a hírt,
róf Batthyány
lelkes elnöke
ik legbuzgóbb
pok is hozták.
n megcáfolták
Farkas József
ület képviselő-
t a főispán-
g azt, állítólag
ra, elfogadta.
y Ferenc fog-
áni székét. La-
nem kaptunk.
már bizonyosan
ve új főispánja.
negye törvény-
évi április hó
rszegen a vár-
rüli közgyűlést
Az ország-
gyelmes királyi
z új kormány
ldetése és fel-
ormányzatának
sa. 5. A vár-
lásáról történt
tiselők lemond-
tságg jelentése

atás bizottság
lt kedvre volt
időre elhalasz-
rmegye legtöbb
álasztásra van
szerint minden
lép fel. Csak
egüresedett s a
egzállott kerü-
pártok respek-
balicció bármely
központi inté-
erint — nem

rkas Józsefnek
ora vették, a
nak tekintették.
a zalaegerszegi
hajt. Zalaeger-
Thassy Gábor
omásunk szerint
A polgárság
jelölésének is
ve, hogy a nép-
állítani.

szabadelvűpárti
kása feltétlenül
n lép. A csák-
n ifj. Festetich
enségi párt man-
jegyzőnek aján-
adta.

ézával szemben
tjanak. A jelölt
nem történt.
hogy a keszt-
ny Zsigmondot
történt, mert a
Batthyány József
népszerűségnek
kozik a politikai

Darányi Ignác
Darányi ki is
ezai kerületben
f Zichy Aladár
ása bizonyos. A

Nyáry Béla, a
nd, a baksaiban

Dr Darányi Ferenc egyhangu megválasztását biztosra veszik.

Nedeczky Jenő, a vármegyei egyesült ellenzék elnöke 17-ikén — kedden — délután 6 órára egyesült ellenzéki kijelölő értekezletre hívta meg a párt tagjait. Az értekezlet Zalaegerszegen a »Korona« szállodában lesz.

A zalaegerszegi választókerület függetlenségi 48-as pártja pedig a következő meghívót küldte szét:

Az általános képviselő választás elrendeltetvén, a zalaegerszegi képviselő választó kerület függetlenségi és 48-as pártja jelöltet kíván állítani. E célból kérjük t. Cimet, hogy erről a községbeli választó polgárokat mielőbb értesíteni és a f. évi április hó 18-án szerdán délután 2 órakor Zalaegerszegen a »Korona« szálló nagytermében tartandó kijelölő értekezletre minél számobanban megjeleni sziveskedjenek. A függetlenségi és 48-as párt előkészítő bizottsága.

Odor Géza bucsulakomája. A zalaegerszegi pénzügyigazgató áthelyezte a boszuálló hatalom, mert nem ment el meghallgatni Szulyovszky Dezső teljhatalmu királyi biztos megbízó levelének felolvasását. Azóta megbukott a Fejérváry kormány s elkövetkezett az az idő, amikor a hazafias erőnyeket nem büntetik, hanem jutalmazák. Odor Géza áthelyezését vissza fogják vonni s a népszerű pénzügyigazgató nem távozik el Zalaegerszegről. A bucsulakomát azonban mégis megülte Zalaegerszeg város egész társadalmá.

A pénzügyigazgatóság tisztikara rendezte a társasvaesortát, amelyen kétszázán vettek részt. A város társadalmának minden rétege képviselve volt, de sokan jöttek a vidékről is. A vármegyei adóhivatalok tisztviselői s a községi jegyzők közül is többen ott voltak.

Az »Arany Bárány« nagytérben volt terítve. Odor Gézát frenetikus éljenzés üdvözölte, amint a terembe lépett. Az első felköszöntőt Csertán Károly alispán mondta Odor Gézára, azután Balassy Miklós helyettes pénzügyigazgató éltette Csertán Károlyt. Odor Géza meleg szavakkal köszöntö meg az ünneplést s beszéde során kijelentette, hogy Zalaegerszegről valószínűleg nem kell távoznia. Zajos ovációval fogadták a jelen voltak ezt a kijelentést, amely megfelel az általános óhajnak. Dr Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság kiváló tisztviselőre emelt poharat. — Később Dr Hajós Ignác a megyei tisztikart éltette, azt óhajtva, hogy annak a megpróbáltatásnak, amelynek hónapokon keresztül ki volt téve, örökre vége legyen. Farkas Ferenc lelkes felköszöntőben üdvözölte a zalaegerszegi törvényszék hazafias bírói karát.

A társas vacsora fesztelen jókedvben éjtélig tartott.

Eljegyzés. Sági Lajos zalaegerszegi rendőrkapitány eljegyezte Pammer Blanka kisasszonyt.

Nemzeti ünnep. Április 11-én a Bánffy által kierőszakolt nemzeti ünnep mindenütt elmaradt. Nem tartották meg sem a fővárosban, sem a vidéken. Zalaegerszegen sok ház fel volt ugyan lobogóva, de ez az új kormány és a békének szót. Hivatalos mise nem volt. Az ünnepet csak az jelezte, hogy a legtöbb hivatalban betartották a munkaszünetet.

Dr Tuboly Gyula temetése. Hirt adtunk arról, hogy Dr Tuboly Gyula, Zalavármegyei tiszteletbeli ügyésze március 30-án Kairóban meghalt. A megboldogult temetését a család Nagykanizsára szállította s ott 14-én délután 3 órakor helyezték örök nyugalomra, impozáns részvét mellett. Dr Tuboly Gyula Nagykanizsa város és a vármegye közéletében élénk részt vett s annak közszerepében álló alakja volt. A gyászoló özvegy, született Belus Paula urasszony mély fájdalommal az általános részvétet vigasztalja.

Dr Graner Mihályné temetése. Dr Graner Mihályné, ki az izr. kenyéregyletnek volt fáradhatlan buzgó elnöke, f. hó 8-án vasárnap d. u. temették el nagy részvét mellett. A temetést az izr. szent egyet rendelte s azon testületileg jelentek meg az izr. hitközség, izr. szent egyet, kenyéregylet és nőegylet képviselőtestületei. A temető előcsarnokában megható gyászbeszéd keretében bucsuztatta el a megboldogultat Engelsmann Izrael főrabbi, kiemelve az elhunytak jótékonyágát, mély vallásosságát és az emberszeretében nyilvánuló erőnyeit.

Az izr. hitközség, chevra kadischa és kenyéregylet képviselőtestületei kegyelettel áldoztak

az elhunyt jótékony urnó emlékének és a gyász-
házban testületileg fejezték ki Dr Graner Adolfnak részvétüket.

A kenyéregylet az elhunyt koporsójára koszorut is helyezett. Kegyeletük jeléül pedig koszorú-
megváltás fejében jótékony célokra Dr Kaiser Emil 20 K, Bodanszky Jetta 5 K, Dr Graner Adolf 50 K, Dr Graner Adolfné 20 K, Graner Géza 40 K, Weisz Ármin 10 K, Horvát Roza 3 K, Boshán Gyula 20 K, Zalaegerszegi nőegylet 10 K, Izr. hitközség 20 K, Goldberger Albert Bpest 20 K, Dr Gerber Edéné Bpest 20 K, Dr Rosenberg Sándorné Bpest 20 K, Dr Graner Ernő Bpest 20 K, Blau Arnold Bpest 50 K, Blau Lázár Bpest 25 K, Weisz Bertoldné 25 K, Ribári Mariska Bpest 20 K-át adományoztak. Azonkívül a temetés napján Dr Graner Adolf 100 koronát juttatott az izr. szentegyletnek, melyet az egyet vezetősége a szegények között osztott ki. Legyen áldás és béke az elhunyt emlékének.

A tulipán mozgalom. Feltartóztathatatlán az a mozgalom, amely a tulipán jegyében indult meg, hogy egy táborba gyűjtse a magyar társadalmat; a szívekben oltárt emeljen a nemzeti célokra, Magyarországot gazdasági felszabadulásnak, a magyar kulturának. Egy kis virághoz, egy szerény jelvényhez fűzték a magasatos gondolatokat s aki szíve fölé tüzi a kis virágot, részese lesz annak a nagy nemzeti munkának, amely függetlenségünk kivívásáért folyik.

Zalavármegyében a Tulipán-kert legelőször Tapolcán alakult meg. Hertelendy Ferencné urasszony összegyűjtötte a tapolcai hölgyeket a városháza nagytermében s a következő lelkes beszédet intézte hozzájuk:

Tisztelt Hölgyeim! Mindenek előtt elnézésüket kell kérnem, hogy bátor voltam Önöket tisztelt hölgyeim ide kéretni és fárasztani, de gróf Batthyány Lajosnál által a központ nevében felkérve Zalában a Tulipánkert megalakítására, annak tudatában voltam, hogy Tapolca városának hölgyei, kik intelligenciájukkal minden szép és hazafias mozgalomban az első köztöttek voltak, első is lesznek, kik e honleányi szeretetből fakadó gondolatot Zalában életbe léptetik. Meg vagyok győződve hölgyeim, hogy az önök szívet épp oly lángoló honszeretet tölti be, mint az euyémet és azokét a nemeslelkű nőket, kik a tulipánkertet megteremtették, ép ezért teljes bizalommal fordulok önökhöz és kérem önöket, fogjunk kezét, azon erős fogadalommal, hogy ezen lángoló honszeretetünknek minden lehető áldozatot meghozunk és ezen lelki egyesülés oly védbástyát fog szeretett hazánk körül képezni, a melyről visszapatann és önmagában összedől minden ellenünk irányított támadás.

A nehéz és hosszú küzdelem, amelyet átélünk, nagy tanulást szolgáltat mindnyájunknak arra, hogy most a béke küszöbén ne álljunk meg, hanem éppen ezt használjuk fel a megerősödére. Ebben mi gyenge nők erős részt vehetünk ki magunknak, a magyar érzésnek és magyar iparnak támogatásával.

Erre szolgál irányítónak a tulipánkert megalakítása, annak céljában, amit is bátor leszek a központ kiadásában felolvasni.

Melegen megköszönöm türelmüket és érdeklődésüket és kérem, hogy nemes szívük melegével és magyar érzésüknek egész erejével ápolják virágunkat a tulipánt, a melynek ime alig megindult fakadása már is meghozta a tavaszt, a napsugárt, és szeretett hazánknak a békét.

A hazafias beszéd után a jelen volt hölgyek kimondták, hogy a nemes célokat szolgáló mozgalomhoz csatlakoznak.

Zalaegerszegen is élénk a mozgalom, de a Tulipánkertet forma szerint még nem alakították meg. Tulipán jelvényt alig lehet kapni. Amint egy szállítmány megérkezik, azonnal elkapkodják s nagyobb mennyiséget nem küldenek, mert a központi bizottság nem képes a tömeges rendelésnek eleget tenni.

Nálunk hamisított jelvényeket is hoztak forgalomba. Több helyen láttunk keret nélküli gömbölyű tulipán jelvényeket, amelyeket 40 fillérért árulnak. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy ezek nem a központi bizottság által forgalomba hozott jelvények, hanem a spekuláció gyártmányai. Ezek árából a tulipánok előállításából gyűjtött nemzeti alapra egy fillér sem megy, míg az eredeti jelvények árának 2/3 része a nemzeti alapot gyarapítja. Csak eredeti tuli-

pán jelvényt vegyünk, Az előadásával Breisach Sámuel könyvkereskedő van megbízva, aki arra hazafias készséggel, minden naszon nélkül vállalkozott.

Féibenmaradt pálya. Aljegyző volt a zalaegerszegi kir. törvényszéknél Dr Nagy János. Azon ifjak közé tartozott, akik gyermekkoruk óra nagy karrierről ábrándoznak s emelkedni akarnak minden áron. Tanuló korában jó uton haladt; vizsgáit kitüntetéssel tette le. Amikor köztisztviselő lett, a mindennapi szürkeségből feltétlenül ki akart emelkedni. Szerette, ha ismerték. Tehát divatosan és lehetőleg fetűnően öltözködött. Ismerte is az egész város. Amikor Dr Porteleky László kormánybiztos uralta a helyzetet, kisült róla, hogy felkínálkozott. Dr Nagy János lovagias ügyet csinált a »rágalmoból«, de az ügy rá nézve rosszul végződött. Bojkottálták. Azt látta, hogy Zalaegerszegen nem maradhat. Jelentkezett tehát Rudnay Béla pestmegyei királyi biztosnál, aki árvászéki ülnöknek nevezte ki. Az igazságügyminiszter pedig két évre szabadságot adott. Beütött azonban az új éra tisztviselőire kellemetlen alkotmányos rend. Pestmegyénél az összes kinevezett tisztviselő kivonultak a vármegyei házból, csak Dr Nagy János maradt. Azt válaszolta, hogy amíg végkielégítését meg nem kapja, nem mozdul a helyéről. Sokáig azonban nem túrték meg a vármegyei házban. Azt hisszük, az igazságügyhöz sem térhet vissza, Zalaegerszegre pedig semmi esetre sem.

Adakozás a zalaegerszegi róm. kath. plebánia templom belső restaurálására. Boér Sándorné önégyesége gyűjtő ivén. Dervarics Ákos 10 K, Boér Sándorné 8 K, Boér Györgyike 2 K, Séllyey Teresi 6 K, Séllyey Pál 10 K.

Tévedés a kifejezésekben. Sokan abban a hitben vannak s úgy is hirdetik, hogy Zalavármegyei tisztviselői a 6-ikán tartott értekezlet után lemondásukat visszavonták. Ez pedig nem felel meg a valóságnak. A tisztviselők nem vonták vissza a lemondást, csak kijelentették, hogy addig, amíg lemondásuk felett a vármegyei autonóm közgyűlése nem határozhat, állásaikban — közérdekből — megmaradnak. Ugyanezt tette Pálffy László pacsai főszolgabíró is, akiről mult számunkban mi is azt irtuk, hogy táviratilag beadott lemondását visszavonta, holott ő is csak annyit jelentett ki, hogy a tisztikarral szolidaritást vállalva, egyelőre helyén marad. A lemondás felett a 18-ikára kitűzött rendkívüli közgyűlés fog végleg határozni.

A női Mária-kongregációk országos zarándoklata Mária-Cellbe. A zalaegerszegi r. kath. plebánia hivatal ez uton is tudatja hűveivel, hogy május hó 21-én országos zarándoklat indul Mária Cellbe, dr Városvy Gyula kalocsai érsek és dr Széchenyi Miklós gróf győri megyés püspök vezetésével. A részvételt díja II. osztályú utasok részére 67 K, III. osztályú utasok részére 42 K, amelyben az ellátás díja is bennfoglaltatik. Jelentkezni a zalaegerszegi plebánia hivatalnál is lehet május 1-ig. A plebánia hivatal szívesen ad bővebb felvilágosítást.

A Balatoni Múzeum himes tojásokat kér. A Balatonvidéknek ez a szépen fejlődő közművelődési intézménye gyűjti a népszokások tárgyait. Különösen olyan tárgyakat gyűjt szeretettel, melyeken megnyilatkozik a magyar nép széperzéke, művészies lelkülete. A népszokásoknak igen kedves tárgyai a husvét himes tojások. A tojások hímek között a naiv ábrázolás, a remekbűnbűn-remekbűn diszkekkel váltakozik. Most, mikor a szép divat a tulipánnal együtt a magyar népművészet egyéb motívumait is terjeszti, kettőzött buzgósággal kell a népművészet tárgyait összegyűjteni. A Balatoni Múzeum kéri a falvak uri közönségét, sziveskedjenek a himes tojásokat összegyűjteni, s a múzeumnak megküldeni. A költségeket a múzeum köszönettel megtéríti. A tojásokat egymástól távol, gondosan tessék csomagolni. A himes tojások a néprajzi múzeumnak nagyon hangulatos látnivalói, a melyekről az érdeklődő lelkek szép magyar motívumokat rajzolhatnak le. Nemzeti célt szolgál tehát az, a ki a múzeum kérését teljesíti.

A birtokforgalom reformja. Hazánkban, ahol a földbirtokforgalom kivált a legutóbbi években tudvalevőleg igen nagy mérveket öltött, ezen forgalom teljes szervezatlensége gazdáinknak nagy kárára volt. Hézagpótló újítás tehát, hogy a Magyar telepítő parcellázó bank igazgatóság legújabbán külön birtokközvetítő osztály fel-

állítást határozta el, amely már meg is indította közhasznú tevékenységét. A banknak ezen új intézményét gazdaközönségünk bizonyára nagy örömmel fogja felkarolni, mert mindazok számára, akik birtokot venni vagy eladni óhajtanak, megbecsülhetetlen előny ez, ha ezen fontos lépésüknél egy nagy bank közreműködését vehetik igénybe. Nemcsak azért, mert a bank ezen birtokközvetítő osztályába bizonyára a birtokkereslet és — kínálat összes számai össze fognak futni és így ott a birtokeladó alkalmas vevőt, a venni akaró pedig alkalmas birtokot legkönnyebben fog találni, de azért is, mert a bank előkelő pozíciója eleve is biztosítja a legmegtámasztottabb elbánást és a legjutányosabb kiszolgálást. E mellett pedig a bank saját nagy tőkéjénél és előkelő összeköttetéseivel fogva sok oly adásvételt fog finanszírozási műveletek (köleson-konverziók, másodhelyű hitelek engedélyezése, teherrendezés, vételhátralék leszámítolása) útján lehetővé tenni, amelyek egyébként pénzügyi akadályok folytán nem lennének lebonyolíthatók. — Önként értődik, hogy a bank birtokközvetítő osztálya (Budapest, V. Nádor utca 9.) akár írásbeli, akár szóbeli megkerésre készségesen nyújt bármely kérdésben kimerítő tájékoztatást.

A cséplési idény beállta előtt minden jó gazda ellátja magát a szükségelt gépekkel. Benzín motorok valamint szivógázmotorok legelőnyösebben szereshetők be Beck és Gergely motor és gépgyárban Budapest, V. Váci-ut 12, mely cég mai hirdetését t. olvasóink figyelmébe ajánljuk.

Felhívás.

Felhívjuk a

30-os magyar jelzalog-sorsjegy-

tulajdonosokat, hogy ezimüket és az általuk birt mennyiséget velünk, saját érdekükben sürgősen közölni sziveskedjenek.

Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársulat
Nagykanizsán.

Venus és Cupido.

Angolból fordította: Dr Jámor Márton.

(Folytatás.)

(12.)

— Talán még kaphatnék egy kis biszkitet, Praxikám, — kérde Cupido, lesöpörve álláról a morzsálatot. A fiú válaszképpen térdnadrágát viselt és ép oly javíthatatlan betyárnak látszott, mint szárnyasan az Olympuson.

— Sajnálom, — feleltem, — de több nincs, szavamra mondom. A boltok már zárva vannak, különben hozattam volna.

— Igazán jó kis itóka, — mondá Bacchus, a mi ebből a flaskóból jött. Nem bannám, ha még egyszer megpróbálhatnám.

— Semmi sem szolgálna nagyobb öröömre, biztosíthatom, mintha újra megtölthetném kupáját; szerencsétlenségemre azonban, a mint látja, mind elfogyott. Remélem, hölgyeim és uraim, — folytatám, igyekezve a beszédet más felé terelni, remélem, kellemes utjuk volt a felhők mögül.

— Köszönjük, — mondá Venus, rendkívül élvezetes volt.

— Önök, az izén — a—a — utaztak?

— Tudjuk, Praxy, hogy mit gondol. Szeretné kitalálni, hogy miképpen szálltunk le; pedig emlékezhetik, hogy Jupi megmondotta, hogy erről mitsem szabad tudni. No hát, ha tudni akarja, Praxy, mi a keleti expresszrel jöttünk; azon megyünk majd haza is.

— A fiúnak tökéletes igaza van, — mondá Venus. E felől nem szabad kérdezősködni, épúgy, mint nem szabad feleletet adni.

— Rám nézve végtelenül közömbös, hogyan utaztak — mondám. Vettek már éjjeli szállást valamelyik athéni hotelben?

— Még nem, — felelt Neptunus — mi azt önre bizzuk. Melyik szállodát ajánlja?

— Itt van a Grande Bretagne, feleltem — s az Angletterre; s a mennyire én tudom, mindkettő elég jó. Csak hogy tüstént indulniok kell, különben lekésnek az utolsó vonatról.

— Melyik az olcsóbbik? — kérdezte Mercurius.

— Egyforma az mindegyik, — feleltem; s a jelen esetben a költségek nem határoznak sokat. Azt hiszem, jó lesz, ha a költségekre valami előleget ide adnának.

— O, igen, legyen nyugodt! Jupi beszélt valamit erről, — mondá Mercurius nyugtalan tekintettel.

— Eleget beszélt róla, — viszonzám; — határozottan kijelentette, — tényleg, bármit jelentesen is e szó, azt rendelte, hogy nekem a mai napon ezeröttszáz font előleget a kezemre lefizessenek.

— Ezeröttszáz fontnak igen nagy szeme van, — jegyzé meg Neptunus.

— Ez igaz — mondám én, — csak hogy a szerződés szerződés. Egyébként azt sem bánom, ha nem is az egész előleget fizetik le, de azt, hogy részletet adjanak, megkívánom, mielőtt valami előkészületbe kapnék.

— Csak hogy szerencsétlenségre az történt, — mondá Mercurius, — a mint tapasztalhatja, hogy nem hoztam el magammal.

— Talán érte lehetne küldeni? — jegyeztem meg.

— Érte küldeni? Hová?

— Oda, a hol a pénzt hagyták; vagy ahhoz, a ki azt őrzi a számukra.

— Hát nem látja, hogy sem ilyen hely, sem ilyen ember nincs sehol. Kedves Praxym, a tény az, hogy mi semmiféle pénzt magunkkal nem hoztunk.

— Nem hoztak pénzt magunkkal? — motyogtam én mély elszörnyedéssel.

— Semmit; az igazság az, hogy nem tudtuk megszerezni. A ruházatot megszereztem; az egész könnyen ment —

— Mercurius, — szakította fébe Diana, — vigyázz a nyelvedre.

— Igen, tudom. Nos tehát, a ruhákra könnyű volt szert tenni, de a mikor a feltörésre —

— De milyen ostoba vagy! — kiáltott Venus. Fogd be a szádát. Mondhatom, ez az ékeszszólás istene! Az utolsó tíz percben egyebet sem tettél, mint nyöszörögtél.

— Egy szó, mint száz, össze vissza nem hoztunk magunkkal egy megveszekedett rézfityinget sem, aztán punktum!

— Ez esetben, — mondám hideg udvarias-sággal, kiürített dobozaimra és palackjaimra gondolva, — ez esetben igazán esodálom, hogy megtisztelték látogatásukkal ily késő órákban.

— Éppen azért jöttünk, Praxy, — mondá Cupido, — hogy valahol elszállásoljon bennünket.

— Elszállásoljam önöket? De hová az ördögbe helyezek én most nyolc olyan embert, a kinek egy megveszekedett fabatkája sincs? Sem Athénben, sem Pyreusban nincsen olyan vendéglős, a ki önöket befogadja, nekem pedig nincs olyan lakásom. Legfeljebb annyit tehetek, hogy megengedem, hogy az éjjelt itt töltheték iredámnak a padlóján, ha ígéretet tesznek, hogy holnap reggel visszamennek az égbe. Ezzel elkezdtem az üres palackokat és kétszersült dobozokat a pohárszékeembe visszarakogatni. Ezek a koldus olimpiak nagyszerűen bolondot csináltak belőlem. Most mi a manót csináljak velük?

— Igazán esodálatos, hogy Jupiter megengedte a lejövetelt, — folytattam, miközben egyik íróasztalomhoz támaszkodva igyekeztem látogatóm iránt tekintetemmel megvetésemet s felháborodásomat kifejezni. Akármennyire istenek voltak, nem voltam oly hangulatban, hogy féljek tőlük. — Ó neki kellett tudnia, hogy a

pénzt megszerezni nem tudták, tehát nem lett volna szabad a lejövetelt megengednie. Biz én nem sokat adok az ő decretumaira, ha csak ennyibe veszik azokat. Nem hittem volna, hogy ilyen az istenek magukvisellete.

— Bizony, mi lóvá tartottuk az öreg Jupit, — mondá Venus. Annyira beleveszekedünk a körutazás gondolatába, hogy arról letenni nem birtunk; ezért elhitettük vele, hogy a pénz késszen áll; az új ruháinkat is megmutogattuk neki, míg végre megengedte, hogy csak jöjünk. Biz igaz, hogy van egy kis szőszegés benne.

— Jupi egy vén számár, — jegyezte meg Diana.

— Igaz, — mondá Heroules, a ki egy kissé göcsejeseen s a grammatika szabályait oldalba rugva szokott beszélni. — Aztánnak felelte a borzasztó öklejt, aztánnak megrázta borzas szemöldeit, a míg a hajszálai égnek meredeztek, osztég megrendelte, hogy mind a nyócan a fődre szállhatunk, osztég mostan ittennek vagyunk.

(Folyt. köv.)

Sánc regiment . . .

Régi hagyományos szokás Zalaegerszegen a határjárás. Eredeti jelentőségére vonatkozólag írásos emlék nincs sem a városi, sem a megyei levéltárban. A régi városi számadásokból csak annyit tudunk, hogy a határjáróknak a város költségére puskaport és áldomást adtak; bizonyos tehát, hogy az érdemes magisztrátus is a város multjának egy kedves hagyományaként ápolta a feltámasztás utáni határjárást.

Az is kétségtelen, hogy a templomban levő régi zászlót már ember emlékezetet meghaladó idők, talán háromszáz esztendő óta minden husvétkor kiviszik a kálváriához s az alatt indulnak és térnek vissza husvét napjának reggelén a határjárók. A város népe egy kedves mondáshoz fűzi ennek a szokásnak keletkezését.

Elmondjuk újra ezt a régi szép mesét azért, hogy feledésbe ne menjen. Az utóbbi években a határjárás iránti érdeklődés nagyon lelohadt. Néhány legény vett csak benne részt s a város népe nem tódult a kálvária felé, mint a régi világban, hogy fogadja a határjárókat, akik rozoga puskáikból, amelyeket puspángbokrétákkal díszítettek fel, sortűzet adtak, mozsaraztak, sip és dobszó mellett vonultak a városba. Kár, hogy ennek a hagyományos szép szokásnak a fenn-tartását, megnevelését elhanyagolják. Egy naiv, kedves szimboluma az a multról való kegyeletes emlékezésnek.

Zalaegerszegen a határjárás mondáját mindenki ismeri; de talán mégsem lesz felesleges, ha felelevenítjük. Emlékezzünk meg újra a régiokról, a zalaegerszegi földvárba szorult polgárság hősiességéről.

* * *

Tudvalevő dolog, hogy Zalavármegye területének legnagyobb része a 17-ik században török hódoltság alatt állott. Nagykanizsán székelte a basa, aki egy szandzsákságnak parancsolta. A vármegye csak geográfiai fogalom volt, tényleg azonban nem működött. 1610-től 1680-ig jegyzőkönyvei sincsenek, mert közgyűléseket vagy nem tartottak, vagy azokról jegyzőkönyveket nem szerkesztettek, vagy pedig elkallódtak a török rablók pusztításai miatt.

A vármegye egy része azonban csak névleg állott török uralom alatt, mert mindenbóvá nem tudott elég katonát küldeni. Így a Göcsej, amely rengeteg erdővel volt borítva, tényleg nem volt török terület s a zalaegerszegi földvár is a magyarok kezében volt. Van ugyan nyoma annak is, hogy egy török martalóczesapat egy ízben feldulta a várat, de a nép száján fennmaradt annak az emléke is, hogy a kanizsai basa egy rablósapatát a vár lakói visszaverték, felkoncolták.

MITIGYUNK?

Igyünk mohai
Igyünk mohai
Igyünk mohai
Igyünk mohai

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

A Mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légcső- és húgyzervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkíméltettek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szak-tekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismeretét fűzetében olvasható. Háztartások számára másféltéresnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval feltöltött viznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető fűzete ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kedvelt borvíz! Kapható minden fűszerüzletben és elsórángú vendéglőben.

ehát nem lett ednie. Biz én aira, ha csak volna, hogy

z öreg Jupit, eszekedünk a letenni nem a pénz ké- megmutogattuk csak jöjjünk. egész benne. jegyezte meg

ki egy kissé ályait oldalba nak felemelte grázta borzas nek meredez- nda nyócan a ittenek va-

laegerszegen a vonatkozólag sem a megyei dásokból csak óknaka város adtak; bizo- gisztrátus is a gyományaként rüst.

plomban levő tet meghaladó ta minden hus- az alatt indul- jának reggelén kedves mon- letkezését.

o mesét azért, óbbi években a gyon lelohadt. észt s a város t, mint a régi rókát, akik ro- ngbokrétákkal oszaraztak, sip sba. Kár, hogy ásnak a fenn- lják. Egy naiv, való kegyeletes

adáját mindenki esleges, ha fel- ra a régiokról, olgárság hősiés

megye területé- zázadban török szán székelt a parancsolt. A volt, tényleg 680-ig jegyző- ket vagy nem önyveket nem lódtak a török

an csak névleg ndenahová nem a Göcsej, amely yleg nem volt r is a magyarok annak is, hogy zen feлдulta a aradt annak az gy rablócsapa- oncoltak.

badalni akarunk. állanak be. dulni akarunk.

as óvszer fertőző osodott, hogy meg esebb orvosi szak- vegekben minden ezhesse, nagyobb borviz!

Zalaegerszeg abban az időben palánkkal, föld- hányással és posványos árkokkal körülvevett meg- erősített hely volt s valószínű, hogy a birtokaik- ból kiűzött nemesek ide menekültek megmentett kinséikkel. A várban élő nép azután gondos- kodott a védelméről. Választott kapitányt, itt lakott a megye nélküli vicispán.

A hagyomány szerint a városon kívül az egyet- len emberlakta hely a felső erdőben levő erdő- lakás volt. Itt lakott a város erdőse, egy nyomo- rult szegény ember, kitéve mindenféle veszedelem- nek, mert azokban a háborus időkben úgy termett a haramia, mint a parlagon a gaz.

Az erdőse mindig az erdőt járta, az asszony pedig a ház körül dolgozott. Virágvasárnap is egyedül volt otthon az asszony; hallgatta a város harangjainak zúgását, csendesen imádkozott s nézte a néptelen vidéket.

Egyszerre a ház előtt terem néhány török lovas. Az asszony halálra rémült. A törökök azonban nem bántották, sőt néhány aranyat is adtak neki. Csak azt kérték, hogy mondja meg: miként lehetne a városba legkönnyebben bejutni.

Az asszonyt csábította az arany, félt is . . . elmondta hát rendre, hogy nagyszombaton a nép kivonul feltámadásra a kálváriára, amelynek falai mellett mély szakadék van. Abba elrejtöz- hetnek a törökök s mikor a vár népe bemegy a fallal bekerített kálváriára, az egész tömeget lemészárolhatják.

A törökök az asszonynak hallgatást parancsol- tak s elvágtattak.

Nagypénteken kinyitották a vár kapuját, hogy a kint lakók bemehessenek vásárolni.

Ott járt-kelt az erdősné is. Bement a görög- höz, aki cifra ruhát és élelmiszert árult s össze- vett mindenből jó sokat. A boltos bámult, mikor a szegény asszony török arannyal fizetett.

— Hol vette kend a pénzt? — rivalt az asszonyra a görög. Az erdősné megijedt s mene- külni akart, de elfogták. Sántha uram, a kapitány, megvasalva vitette a tömlőbe, ahol bevallott mindent.

Lett lőtás futás és siránkozás. Sántha uram becsukatta a kapukat. Lélek a várból se be se ki. A nép vénei pedig összeültek tanácskozni.

Amíg az asszony nép jajveszékelt, a férfiak szervezkedtek. Ami fegyver volt, gazdája került annak; aki lábra tudott állni, fegyvert fogott az valamennyi.

Gyönyörű szép idő virradt a városra nagy- szombaton reggel. Sántha uram összehívatta az asszonyokat; megparancsolta, hogy öltösk fel ünnepi ruhájukat s gyűljenek a templom elé fel- támadási körmenetre.

Délután öt óra tájban azután megindult a körmenet hangos énekléssel. Csupa fegyvertelen férfi, ájtatos asszony. Aki azonban a hosszú dol- mányok alá nézne, megláthatná, hogy jól fel van fegyverkezve minden ember. Még a pap oldalán is görbe kard és kovás puská lógott, a palást alatt. Sántha uram pedig összetett kézzel, kalaplevéve ballag a pap után. A guba messze állál a testétől, mert egész fegyvertár van alatta.

Két markos legény egy ládát vitt, amelynek tetején az üdvözítő megdicsőült alakja állott. De e ládában hat megtöltött mozsár volt.

Mikor a menet a kálváriához ért, nem fordult be a fallal körülvevett helyre, hanem azt meg- kerülve a szakadék szélén állott meg. Ott lapult a bokrok között a török martalóoz csapat.

Nosza ledobta Sántha uram a gubát, minden férfi kézrekapta a töleseresövű puskát, amelybe egy marék vágott ólom befér s olyan sortűzet adtak, hogy egy pár török Mohamed keblén ébredt fel.

Sántha uram legelől rohant a szakadékba; a kálvária mellett dörögtek a mozsarak s meg- kezdődött a harc élet halálra.

Míg a fegyver dörgött, az asszonyok a falak közé menekülve zsolozsmákat énekeltek az egek mindenható urához.

Amelyik török ott nem hagyta a fogát, az elfutott. Sántha uram diadalmasan mutatta fel a népnek a martalóozoktól elvett zászlót.

Hálát lehetett adni az Istennek. Sántha kapitány összeszedte a regimentjét. Bizony egy kettő hiányzott belőle.

A sánc regiment egész éjjel őrizte a várost. Hogy esekély számuk fel ne tűnjön, az éj sötét- jében folyton jártak keltek s hol itt, hol amott hangzott fel a lövöldözés, a sip, dob, trombita.

Másnap újra kivonult a nép a kálváriára s oda tért vissza a határt járó regiment is, amelyet

processióval kísérték vissza a várba s ott bőven megvendégelték őket.

A nép szívéből nem vezett ki az emlék. Ne is vesszen ki soha. Mert amely nép multjához ragaszkodik, tiszteli apát s azok hősi dolgait, azt megtartja az Ur a földön.

Minden évben összegyűl feltámadáskor a sáncregiment, előkerülnek a régi puskák, kihoz- zák a templomból a rongyos zászlót és sippal, dobbal, lövöldözéssel vasárnap reggel járják a határt, amikor a multak kegyeletes emlékét tisztelő nép ott várja őket a kálváriánál s velük együtt az Istent dicsérve vonul a városba.

Ennek a szertartásnak egy évszázados külön éneke van, amelyet csak itt ismernek, itt éneklük husvét vasárnapján:

Sánc regiment
Sántha kapitány . . .
Félre török magyar elől,
Jön a vicispán.

Közgazdaság.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Ezen intézet március hó 17-én tartotta 43. évi rendes közgyűlését számos szövetkezeti tag részvétele mellett.

A közgyűlést az intézet agg elnöke Schwarz Ármán nyitotta meg, mire Dr Wittmann Mór alelnök vette át a közgyűlés további vezetését.

Az előterjesztett mérleg és évi jelentés, mely az 1905 évi kezelés hí és tiszta képét nyújtja, igazolja azt, hogy ezen üzleti év is az általános pangás dacára kedvező volt, ami a következő számadatokból kitűnik:

Biztosított tőkék és egyéb alapszabályszerű esedékességek címén K. 921.339.64 fizetett ki. A díjtartalék 1.205.005.57 koronával 11.366.373.50 koronára, a jutalék felemelési alap 36.367.52 koronával 514.317.38 koronára és a külön tartalék a 200.000 K biztosítási alappal együtt szintén 36.367.52 koronával 496.203 K 18 fillére emelkedett.

Teteses leírások és az árfolyam külbözöti tartaléknak 65.000 koronával való esorbitatlan meghagyása mellett, kezelési feleslegnek 72.735.04 K maradt fenn, mely alapszabályszerűleg a fent- említett két tartalékhoz csatoltatott.

Uj biztosítások szerzeménye 14.760,800 K volt, ebből elfogadtatott 12.366.500 K; elutasított azonban 1.394.300 K; a biztosítási állomány az év végével pedig 54.112.280 koronára rugott. Díjbevétel az előző évvel szemben 266.836.70 koronával több, vagyis 2.758.799.52 K, kamat és házbérvédelem 39.070.44 koronával több, vagyis 514.439.17 K volt. A hivatalnoki nyugdíj- alap 29.481.53 K emelkedést mutat és az év végével 193.014.81 koronával rendelkezett.

Az igazgatóság indítványára a közgyűlés a hivatalnoki kar hí és buzgó szolgálatainak elismerésül 6000 koronát szavaz meg a nyugdíj- alap javára.

A mérleg végösszege, mely 1,276.546.20 K emelkedést tüntet fel, 12,796.010.40 Korona és fedezetét leli magyar állampapirokban, első- rendű záloglevelekben, 3 négyemeletes bérpalotá- ban, takarékbetétekben és saját kötvényekre adott kölcsönökben.

A mérleg és jelentés egyhangulag és köszönettel tudomásul vétetett és a felmentvény megadatott. Az igazgatóság megbízatása lejárván, meg- ejtetnek az új választások. Az igazgatóságba választottak a következő szövetkezeti tagok: Schwarz Ármán, Dr Wittmann Mór, Dr Reich József, Kohn Arnold, Herzfeld Zsigmond, Eisler József, Tsuk Sándor (rég) és Dr Szivák Imre, Dr Vázsonyi Vilmos (uj.) A felügyelőbizottságba újból megválasztottak: Dr Alexander Bernát, Dr Simonyi Zsigmond, Héger József, Seifensieder József, Wertheimer Albert és Dr Bácskai Albert.

A választmányba 36 tag választott, részben a régi és részben új tagok. A jegyzőkönyv hitelesíté- sére kiküldettek Havas Mór és Guttman Izidor urak. — Havas Mór tag ur indítványára az igazgatóságnak, különösen pedig Schwarz Ármán elnöknek, Dr Wittmann Mór alelnöknek és Kohn Arnold vezérigazgatónak jegyzőkönyvi köszönetet és elismerést szavaztak.

A közgyűlés berekesztése után az igazgatóság alakuló ülést tartott, melyen elnöknek Schwarz Ármán, alelnöknek pedig Dr Wittmann Mór és Dr Szivák Imre választottak.

VITA VITA VITA
Hazai termék!
VITA
Legtisztább természetes
NATRIUMFORRÁS
Számos orvosi szakvélemény alapján kitűnő gyógyhatású
köszvény, húgysavas lerakódások,
gyomor- és bélbetegségeknek.
Különlegesség gyomoréges ellen.
Kapható minden gyógyszerárúban és ásványvíz-kereskedésben.
Főraktár: Zalaegerszegen GYARMATI
VILMOS-nál; Forrás-Igazgatóság
Sóskút, Vas megye.

Piaci áraink a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként

	minőség szerint	Kor.-től	Kor.-ig
búza		7-80	—
rozs		6-25	—
árpa		7—	—
zab		7-25	—
tengeri		6-70	—
fehérbab		—	—
tarkabab		—	—
burgonya		—	—

Menyasszony selyem 85 krajcártól 11 forint 50 krajcárig méterenként, mindenféle színben. Bérmentve és elvámolva a házhoz szállítva. Gazdag mintaküldemény megkérésre bér- mentve küldetik. — Henneberg selyemgyára Zürichben.

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe:
Hoff János-féle
Kandol-Kakao
a legesekeylebb zsirtartalmu, azért igen könnyen emészthető, soha sem okoz székrekedést, mind- száttal ritka finom íze mellett kiválóan olcsó.
Valódi csakis Hoff János névvel és az oroszlan- védjeggyel.
Csomagok 1/4 kgr. 90 fillér
1/2 kgr. 50
Mindennütt kapható.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társzerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Nyílt tér.)*

Köszönetnyilvánítás.
Mindazoknak, akik boldogult anyám elhunytá alkalmával a ravat- talra koszorút helyeztek, a teme- tésen részt vettek s fájdalomunkat részvételükkel enyhítették, ezuton mond köszönetet
a gyászoló család nevében
Dr Graner Adolf.

Cséplési és gazdasági célokra

legjobban bevált

benzin motorok

Ipari és malomhajtásra

legolcsóbb üzemű

Szivógázmotorok

legelőnyösebben kaphatók:

Beck és Gergely

motor és gépgyárban

Budapest, V., Váci-ut 12.

BRÁZAY-SÓSBORSZESZ-SZAPPAN

egészségi és kozmetikai szempontból felül-
multhatatlan

BRÁZAY-féle KÖLNI-VIZ
nélkülözhetetlen háziszer.

BRÁZAY-SÓSBORSZESZ
nélkülözhetetlen háziszer.

Oberndorfi répamag

100 kg. leszállított ár 48 K.

Gróf Teleki Arvéd
uradalmában.

POSTA: **KONCZA.**

Magyar bikák, tenyésztőjások, vető-
magtengeri.

NAGY FERENCZ

NŐI- ÉS URI CIPÉSZ ZALAEGRSZEGEN
Kazinczi-tér 2. szám alatt, Horváth Miklós ur házában.

Tisztelettel értesitem a tisztelt közönséget, hogy Zalaegerszegen
cipész üzletet nyitottam,

amelyben a legegyszerűbbtől a legdivatosabb kivitelű cipőket készítek.
Beteg és fájós lábakra való cipők készítésére főszlyt helyezek s a be-
teg lábakra gipszlenyomat után készítek cipőket.
Elvállalok ludtalpbélések készítését, amely nagyon megkönnyíti a járást.
Tapasztalataimat hazánk több nagy városában, de különösen Budapesten
több előkelő üzletben, mint szabász szerezttem.
Fő törekvésem a lelkiismeretes, pontos és szolid kiszolgálás.
Raktáron tartok kitűnő minőségű cipőfüzőket mindenféle színben, jó cipő-
kenőcsöt, hazai és angol gyártmányt; továbbá fénymázt és sarok gummit.
Május 1-től kezdve társul vettem Heinrich Bertalan urat Budapestről,
akivel együtt látogattam a szakiskolákat s aki szakmánkban elsőrendő munkaerő.
Magamat a közönség jóindulatu pártfogásába ajánlva

vagyok tisztelettel

NAGY FERENCZ

uri- és női cipész.

Fogorvosi és fogtechnikai rendelés.

Szájpadlás nélküli műfogak.

A szájban semmi kellemetlenséget nem okoznak. Kivenni
soha nem kell, nem is lehet. Rágásra, beszédre valódi
fogaktól meg nem különböztethetők.

- FOGHUZÁS érzéstelenítéssel, vagy altatással. . . . .
- FOGTÖMÉS: arany, ezüst, platina vagy üveggel. . . . .
- ARANY KORONÁK, csapfogak, (stift). . . . .
- OBTOURATOROK. . . . .

Minden fogtechnikába vágó és fogorvosi műveletek!
TARTÓS MUNKA! JUTÁNYOS ÁRAK!

Tisztelettel:
Med. univ. Dr. Fritz M.

Rendelés: Hétfőtől kezdve az »Arany-Bárány« szállodában.

Állandó műterem
Körmenyden, Fő-utca (a Vas-Zalamegyei Takarékpénztár épületében).

Mindenki érdeke, hogy megrendelje

INGYEN ÉS BÉRMENTVE

tavaszi és nyári női ruhakelmék, vászon, fehérneműek minta-gyűjteményét. Kész női és uri fehérnemű-
ről díszes árjegyzék.

Preisach Zsigmond áruháza, Budapest, IX., Üllői-út 59. F.

egészségi és kozmetikai szempontból felülmulthatatlan.
BRÁZAY-féle KÖLNI-VIZ
 az illatszerek legkiválóbbja.
BRÁZAY-SÓSORSZESZ
 nélkülözhetetlen házszer.

Szőlővessző!

A világhírű „Delawáre” adja a legjobb bort!
 Öltani, permetezni nem kell!
 A szőlészet kincse,
A phylloxerának ellent áll!
 Leírását és árjegyzékét ingyen küldünk bárkinek.
Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!
 Nagymennyiségű sima és gyökeres „Delawáre” vessző eladás.
 Cím: **Szűgyártó és Takács** szőlőtelep-tulajdonosok.
 Telep: Alsóseged. Központi iroda: Felsőseged. Somogy megye.

Pénzkölcsön

minden állásu egyének számára, életbiztosításra, adóslévlre, kezességre, ovadékra, 4., 5. és 6. %-ra s kisebb részletekben való törlesztésre is.

Sobotta Hermann,
 (Válaszbélyeg.) Laurahütte.

Egy kitűnő karban levő Mayer-féle „Hungaria Drill” jutányos áron eladó.

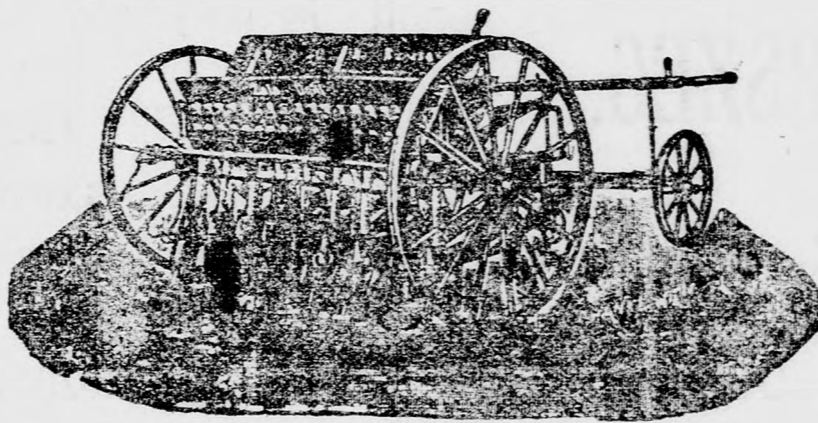
Thassy Imre
 Zalalövő.

Pártoljuk a hazai ipart!

Hazánk legrégebbi ipartelepe (alapítatott 1845-ben) a kir. orsz. szabadalmazott

STÁDEL KÁRÓLY örökösei

gépgyára, vas és fémöntődéje GYŐRÖTT, II. Rákóczy Ferenc-utca 32—34. szám.

Ajánlja kitűnő konstrukcióju, solid kivitelű, elsőrendű gyártmányait.

Szabadalmazott Győri Drill vetőgépeit mely minden előnyt magában egyesít; világ szabadalommal bíró földmérő taligáit, kézikapáló ekéit, mely 100 % munka megtakarítást eredményez — és minden a gazdaságban szük-

séges gép és eszközt és alkatrészt kitűnő kivitelben és jutányos áron. Ajánlja a világhírű Mc. Cormick Chicágói aratógépgyár amerikai gyártmányait kéve-kötő, marokrakó, fűkaszáló, gyűjtőgépeit, melyeket ez ideig semmiféle gyártmány még felül nem mult kitűnő anyag, elmés szerkezet és utolérhetetlen munkatémény tekintetében.

Jó munka, jutányos áruk, kedvező fizetési feltételek. — Felvilágosításokkal szolgál a gyár Győrben vagy

Stádel János földbirtokos Zalatárnokon.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség tudomására, hogy vas és fűszerkereskedésemet

épületfa és deszkakereskedéssel kibővítettem,

és állandóan versenyképes áruk mellett nagy raktárt tartok az összes építkezési anyagokból, ugymint **épületfák, rudak, ragok, padlók, deszkák, lécek, fazsindely, tölgyfapadlók,** vízhatlan **cementek,** carbolineum, kátrány elszigetelő és tetőlemezekből; épületvasalások, sodronyszegek, berakó és kész tűzhelyek, kályhák, festékárúk és szerszám nemekből.

Kérem adandó alkalommal jóindulatu pártfogást teljes tisztelettel

HORVÁTH GYÓZÓ, vas-, fűszer és fakereskedő.

Eladó tenyészsertések.

Az Alsólendva—Lenti uradalmak főbérnökségénél szépen fejlett átvészelt, fiatal, kisenői faj

60 darab tenyész koca és 7 „ „ kan eladó.

Venni szándékozók forduljanak az uradalmi főbérnökség központi irodájához **Alsólendván.**

VIDOR LIPÓT

ZALAEGERSZEG.

Kazinczy-tér. Dr. Keresztury ház.

a „Dürkopp“ kerékpárok egyedüli elárusítója.

Kedvező fizetési feltételek és jutányos árak mellett ajánl
mindenféle rendszerű

varrógépeket.

Magyar, amerikai, angol és német gyártmányok.

Fényképészeti cikkek dus raktára.

Elektrotechnikai cikkek. Házi sürgönyök teljes berendezése jutányos árért. Az ehhez szükséges összes kellékek raktáron vannak.

Leipzig-i harmónikák.

Szentképek dus választékban.

Levélbeli megkeresésre árajánlatot küldök s meghívásra házhöz megyek.

Ezen cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásban az alább nevezett intézetben díjmentesen felülvizsgáltsassa.

Ajánlva orvosi rendű szaktekintélyektől.
Camis és Stock első cognac-pároló intézete
Barcelában (Fiume közelében.)
ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készült.

Egy üveg ára 5 korona, fél üvegé 2 korona 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

A b ügyminiszteriumtól jóváhagyott
élelmezési és élvezeti cikkek vizsgáló intézetének
vegyi ellenőrzése alatt.

Épületfa és deszka-
raktáramban tartok ezentúl port-
land-czementet, román-czemen-
tet, aszfaltot és kátrány fedő-
lemezeket s elszigetelő lemezt.

BREINER BENŐ,

kőműves- és ésester.

Idős és ifju embereknek

ajánlatos Dr Müllernek több bőví-
tett kiadásban megjelent, a meg-
zavart ideg és nemi rendszerről,
valamint ennek radikális gyógy-
módjáról irt művét okulásul el-
olvasni.

1 K 20 fillérnek bélyegjegyek-
ben való beküldése ellen borítékban
megküldi:

Curt Röber, Braunschweig.

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés.

**Köhögés, rekedt-
ség és elnyájkaso-
dás ellen gyors és
biztos hatású**

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják
és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, V., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított.

Kapható Zalaegerszegen: **Kasztler Sándor, Kiss Lajos,** Sümegen: **E. Der-
varics István,** Zalaszentgróton: **Botfy Péter** gyógyszerárakban.

CYGMÖRBETEGEKNEK,

akik meghűlés, gyomortulterhelés, élvezetien, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg ele-
delek, vagy szabálytalan életmód folytán **gyomorhajban, gyomorkatharusban,
gyomorfájdalomban, nehéz emésztésben vagy elnyájkasodásban**
szenvednek, a rég kipróbált jó hatású **emésztési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle növény bor.

Kitünő gyógyerejének talált növényekből jó borral vegyítve készült. Erősíti az ember gyomorszer-
veit anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a
vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vér
képződésre.

Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint fájás, fel-
bőgés, gyomorégés, melyek idült gyomorhajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kez-
detleges használatnál megszűnnek.

Szorulás, kólikafájdalmak, szivverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett
gyorsan megszűnik.

Halvány, aszott kinézés, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és máj-
betegségnek a következményei, a melyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely
fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt
szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszerárakban Zalaeger-
szegen, továbbá Zalaszentgróth, Vasvár, Körmend, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, János-
háza, Deveser, Kiscell, Muraszombat, Bellatinca, Marcali, Tapolca, Nagykanizsa, Letenye,
Osáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Nemetújvár, Szentgothárd, Óriszent-
péter, Alsólendva, Muraszterdahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádasd, Vaspör, Szőcz,
Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszentlászló, Boba, Középbisztrice, Pince, Páka, Ujudvar, Nagy-
rada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyírad, Ajka gyógyszerárakban, illetve fű-
szerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az
egész Osztrák-Magyar Monarchiában a gyógyszerárakban.

Utánzatoktól óvakodni kell

és csak

Ullrich Hubert-féle növ. bor

kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszerárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az
ország bármely részébe.

Figyelem!

Megbízható legjobb minőségű
hírneves valódi szépeességi

**lenvászon és
damasztáru**

minden nagyobb üzletben kapható.

A késmárki gyár bejegyzett
védjegye

Késmárki gyártmány csak az, mely
ezen védjeggyel van ellátva.

Hazai ipar!

Teljesen pótolják a
külföldi likőröket

Schrank Béla

gőzerőre berendezett
likörgyárának
elismert jó gyártmányai

Esztergomban.

Legnagyobb versenyképesség!

Képviselve:

Képviselő kerestetik.

Zalaegerszeg.

Különleges gyártmány:

Triple Sec „Comme il faut“.

3—20 koronátkereshet

naponként bármely állású ur vagy
urhölgy. Irásbeli, házilag elvégez-
hető teendők.

Bővebb értesítést ad

SOBOTTA HERMANN,

(Válaszbélyeg.) Laurahütte.

Eladó fajbaromfi.

Tiszta sárga Orpington kakaso-
kat és jércéket, darabonként 8
koronáért, keltető tojást 12 dara-
bot 8 koronáért bárkinek küld

Umszuncz Lajos

Zalaszentmihályon.

TÖRÖK a SZERENCSE KOVÁCSA!

Felülmulhatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez.
Rövid idő alatt 25 millió koronánál több
nyereményt fizettünk ki nagyraecselült vevőinknek; ezek között a két legnagyobb
nyereményt és pedig:

kétszer a nagy jutalmat, a **600.000** koronás főnyereményt.

a legnagyobb **4.000.000** koronás főnyereményt,

továbbá 5 á 100.000, 3 á 90.000, 2 á 80.000, 4 á 70.000, 3 á 60.000,
több 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és ezeken kívül számtal-
talan 10.000, 5.000, 3.000, 2.000, 1.000, 500 koronás és egyéb nagy
nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb
osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 18-ik új magyar osztálysorsjátékban

125.000 sorsjegyre **62.500** pénznyeremény jut és összesen
16 millió 457.000 korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

Rendelje meg a neve mellett

álló szerencseszámot!

Sok pénz széppé varázsolja az életet! Talán meglepi a
ferj a feleségét vagy az asszony az urát a neve mel-
lett álló sorsjegy megvétele által egy főnyeremény-
nyel. A véletlen nagy szerepet játszik az életben és
könnyen meglehet, hogy éppen egy szerencses véletlen
folytan a neve mellett számot ealtalálta, melyre egy
nagy nyeremény jut.

Adám, Adél	4040	Dezsi, Erzsébet	6411	Iván, Jolán	12305	Otília, Melánia	20441
Adolár, Agnes	6814	Ede, Eszter	9868	Jakab, Jozsa	20284	Ódon, Nancsisz	20989
Adolf, Agóta	9007	Elek, Etel	19821	János, Judith	20983	Pal, Neszai	24236
Agoston, Amália	19182	Elemér, Flóra	20580	Josó, Juliska	24203	Peter, Olga	24277
Aladár, Anna	20445	Emil, Franciska	22032	József, Karolin	24266	Pista, Paula	28876
Albert, Anatólia	21619	Endre, Frida	24252	Kálmán, Katinka	28874	Richard, Pelagie	32715
Alfréd, Apollonia	24215	Erno, Üszövénya	24363	Károly, Katalin	29334	Robert, Petronella	35649
Akos, Aranka	24285	Ferenc, Gertrud	29333	Kornél, Klara	35318	Rudolf, Piroška	37411
Ambras, Berta	28881	Frigyes, Gabriella	34933	Kristóf, Klótild	36825	Salamon, Regina	38164
András, Blanka	34832	Fülöp, Gizella	38779	Lajos, Kornelia	38138	Samu, Rozsika	38238
Antal, Borbála	36451	Gábor, Heavig	38118	László, Krisztina	38226	Sándor, Rozalia	41921
Arnold, Boriska	37424	Gáspár, Heléna	38173	Leo, Kunigunda	41919	Simon, Sári	83591
Arpád, Betti	38169	Gergely, Henriett	41795	Lipót, Laura	64204	Tamás, Sarolta	84769
Arthur, Bella	41794	Géza, Hermína	51398	Lorinc, Lenke	84738	Tibor, Szerena	86949
Aurél, Brigitta	41938	Gusztáv, Hilda	84702	Manó, Leónia	86914	Thamer, Theodora	92773
Attila, Cecília	84309	György, Ibolyka	84780	Markus, Lidia	90370	Tivadar, Teréz	123503
Balázs, Cornelia	84773	Syula, Idaska	89219	Marton, Lina	101939	Tobias, Teréz	123504
Bálint, Dóra	86065	Henrik, Ilona	101914	Mátyás, Ludmilla	123502	Vendel, Valéria	123508
Barnabás, Dorottya	101404	Hermann, Ilma	123501	Mihály, Lujza	123507	Viktor, Veronika	123516
Béla, Cecília	106999	Hugó, Ika	123506	Miklós, Magdolna	123519	Vilmos, Viktória	123520
Benedek, Eufemia	123505	Ignác, Irén	123546	Miksa, Malvin	123514	Vince, Vilma	123518
Bernát, Emma	123509	Ilés, Irma	123510	Mór, Margit	123515	Zoltán, Zsófia	123521
Dániel, Ernesztin	123513	Imre, Izabella	123511	Nándor, Mária	5483	Zsigmond, Zuzsanna	123522
Dávid, Éva	123517	István, Janka	8512	Orbán, Mártha	8826		
Dénes, Evelin	5637	Izidor, Johanna	8602	Oszkár, Matild	12314		

**Legnagyobb nye-
remény esetleg 1.000.000** korona; továbbá 1 jutalom
600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 á 200.000, 2 á 100.000, 2 á 90.000, 2 á 80.000, 2
á 70.000, 2 á 60.000, 1 á 50.000, 3 á 40.000, 3 á 30.000, 6 á 25.000, 9 á 20.000,
13 á 15.000, 44 á 10.000 korona és még sok egyéb nyeremény.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75, vagy K 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50, vagy 3 korona.
1/2 » » 3.—, » » 6.—; 1 » » » 6.—, » » 12 »

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos
tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

f. évi április hó 22-ig

hozzánk bizalommal beküldeni, miután fenti szerencseszámok gyorsan elfognak.

Török A. és Tsa

Sürgöncim:
Törökök, Budapest.

bankháza, BUDAPESTEN.

Sürgöncim:
Törökök, Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárodánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46/a.**

I. fiók: **Váci-körut 4/a.**

II. fiók: **Muzeum-körut II/a.**

Keil-lakk

legkitünőbb mázolószer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.
Keil-féle fehér «Glasur» fénymáz 90 f.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 f.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók: **Ján Ferenc cégnél Zalaegerszegen.**
Molnár Ignác cégnél Keszthelyen.

VELARIN

Törvényileg védve!

Kipusztít minden hálószerű, eres levelű gyomot, mint: utifű, aranka, vadrepce, szerbtövis, konkoly, buzavirág, csalán, moha. stb. irtványokat!

100—130 kilót tartalmazó ingyenes hordókban 100 kiló

ára 24 korona

helyt budapesti raktáromon utánvét mellett. Most kell elhinteni, míg a palánták zsengék.

Számtalan elismerő nyilatkozat!
Teljes szavatossága csalhatatlan sikerért!

Porszóró készülékek:

1. Vulkan	30 K
2. „Velarin“	150 „

Szücs Ödön Budapest, VI., Nagymező-u. 66.

Zala-Tárnoki ménesemben felállított magas angol véri

fedező mén

néhány darab idegen kanca fedeztetésére rendelkezésre bocsájtatik. A mén apja „Verneuil“ anyja „Codrington“ igen magas angol vér. Színe sötét gesztenye pej, magassága 170 cm. Fedeztetési díj 12 korona.

Stádel János
földbirtokos Zalatárnok.

Védjegy: „Horgony“

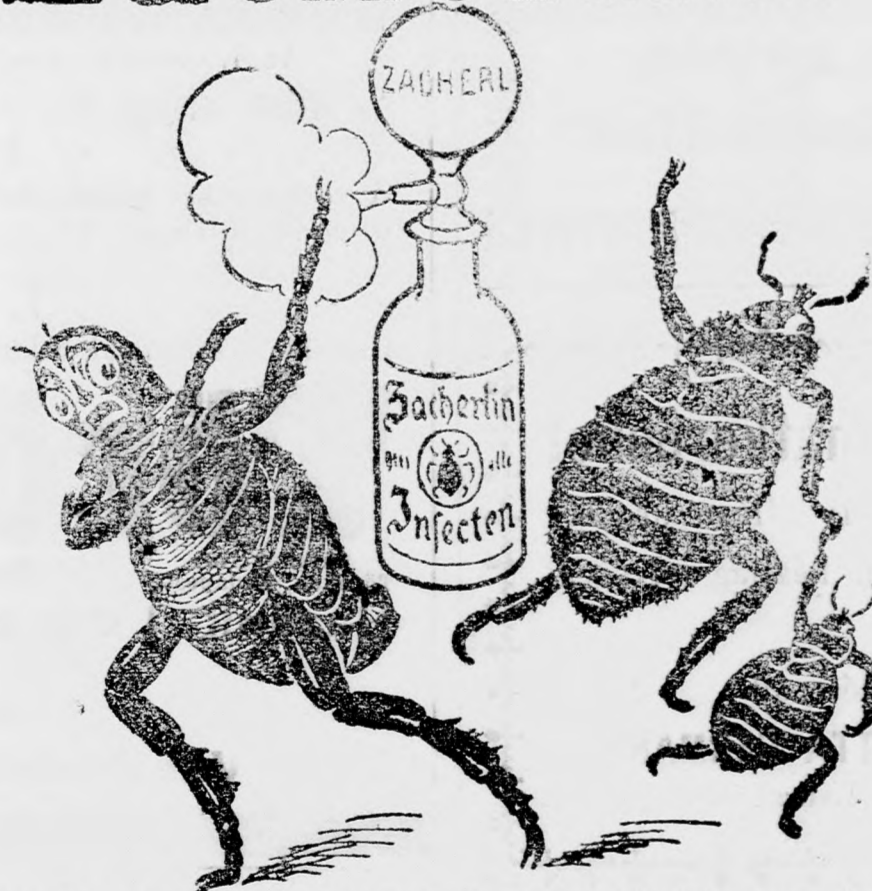
A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótlása

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-
csillapító szerek bizonyult készvényét,
eszmál és meghűtéseknel bedörzsölés-
képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és
csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a
„Horgony“ védjeggyel és a Richter szeg-
lygyeessel ellátott dobozba van csomagolva.
Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és
2 korona és úgyszólván minden gyógy-
szertárban kapható. — Főraktár: **Török
József** gyógyszerésznél, **Budapesten.**

Richter gyógyszerháza
az „Arany oroszlánhoz“, Prágában.
Előzetesbeszélgetés nélkül. Mindennapi szétválasztás.

Zacherlin

A sokféle képen utánozott, de el nem ért Zacherlin valóban bámulatos szer minden rovar ellen. Soha sem dobozban, hanem üvegben kapható: **Zalaegerszegen:** Hubinszky Adolf, Gyarmati Vilmos, Ján Ferenc, Fangler Mihály, Komlós M. Miksa, Kosztolcz Miksa, Reich és Eppinger cégnél; **Kasztor Sándor,** gyógyszerésztárban. — **Bellatinczon:** Weisz Bélánál. **Letenyén:** Eppinger Ignác és Weisz Henriknél. **Pacsán:** Schleiffer M. G. cégnél s a Pacsa és Vidéke Fogyasztási és Értékesítő szövetkezetnél.

Hornyolt zsindely — Alagcsövek

iszapoltt agyagból

BÉRMENTVE MINDEN ÁLLOMÁSRA.

Első Szombathelyi Gőztéglagyár.

Nyomattot Unger Antal könyvnyomdájában Zalaegerszegen.